

INHOUDSOPGAVE TOELICHTING

1.	INLEIDING	1
1.1	AANLEIDING	1
1.2	GEKOZEN PLANOPZET	1
1.3	LIGGING EN BEGRENZING.....	1
1.4	VIGERENDE BESTEMMINGSPANNEN.....	1
2.	BELEIDSKADER	3
2.1	RIJKSBELEID	3
2.2	PROVINCIAAL EN REGIONAAL BELEID	5
2.3	GEMEENTELIJK BELEID.....	7
3.	BESCHRIJVING VAN HET PLANGEBIED	17
3.1	ARCHEOLOGIE	17
3.2	STADSGEZICHTEN EN MONUMENTEN.....	18
3.3	HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED	19
4.	PLANBESCHRIJVING	21
4.1	AANLEIDING	21
4.2	AMBITIES ONTWIKKELING NELSON MANDELAPARK.....	21
4.3	ZONES EN FUNCTIES	23
4.4	BEHEER EN ONDERHOUD	25
4.5	MOBILITEIT	26
4.6	JURIDISCHE PLANBESCHRIJVING.....	28
5.	WATER.....	31
5.1	BELEIDSKADER	31
5.2	WATERTOETS.....	33
5.3	CONCLUSIE	36
6.	MILIEU	37
6.1	INLEIDING	37
6.2	MILIEUZONERING	37
6.3	GELUID.....	39
6.4	LUCHTKWALITEIT	40
6.5	BODEM	42
6.6	EXTERNE VEILIGHEID.....	43
6.7	FLORA EN FAUNA.....	46
6.8	MILIEUEFFECTRAPPORTAGE	49
6.9	DUURZAAMHEID.....	50
7.	HANDHAVING	52
8.	FINANCIËLE UITVOERBAARHEID.....	53
9.	MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID	54
9.1	VRR, VEILIGHEIDSREGIO ROTTERDAM-RIJNMOND	54
9.2	ARCHEOLOGIE ROTTERDAM	54

9.3	RWS, RIJKSWATERSTAAT	54
9.4	DCMR	55
9.5	PARTICIPATIE	55
9.6	ONTWERPFASE	55

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1	Park Maashaven, Gemeente Rotterdam, januari 2022
Bijlage 2	Verkennd waterbodemonderzoek (1), Tauw, 11 oktober 2017
Bijlage 3	Aanvullend waterbodemonderzoek, Tauw, 2 januari 2018
Bijlage 4	Verkennd waterbodemonderzoek, Gemeente Rotterdam, 18 januari 2022
Bijlage 5	Circulair werken met grond - Toepassen van hergebruiksgrond in een voormalige industriehaven (Maashaven) onder de Waterwet, gemeente Rotterdam, 22 mei 2023
Bijlage 6	Toelichting op de bouwwijze en het gebruik van de vormgegeven bouwstoffen, 15 maart 2023
Bijlage 7	Quicksan Wet natuurbescherming, ATKb, 21 februari 2023
Bijlage 8	Stikstofdepositie-onderzoek, KuiperCompagnons, 9 november 2023
Bijlage 9	Akoestisch onderzoek Terrassen Nelson Mandelapark, KuiperCompagnons, 25 september 2023
Bijlage 10	M.e.r.-beoordelingsbesluit

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Rotterdam heeft het plan om het oostelijke deel van de Maashaven te dempen en in te richten als park. Voor de ontwikkeling van Park Maashaven (hierna: Nelson Mandelapark) is een Masterplan vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders. Dit Masterplan beschrijft in woord en beeld de uitgangspunten voor de ontwikkeling van een park voor Zuid. De recente herschikking van de ligplaatsen voor de binnenvaart biedt de kans om in de Maashaven een groot nieuw park voor de bewoners van Rotterdam-Zuid te maken. Met deze ontwikkeling worden de kwaliteiten van de Maashaven, haar positie in de stad en de behoeften van huidige en nieuwe bewoners uit de omliggende wijken gecombineerd. Dit bestemmingsplan vormt de planologisch-juridische vertaling van hetgeen in het Masterplan is beoogd.

1.2 Gekozen planopzet

Dit bestemmingsplan biedt een juridisch-planologische regeling met voldoende flexibiliteit om de geplande ontwikkeling te kunnen realiseren. De regeling bestaat uit de bindende planstukken, te weten de planregels en de verbeelding. Zij omvatten enerzijds een vertaling van de beleidsvoorwaarden (hoofdstuk 2) en anderzijds een juridisch kader voor de te realiseren ontwikkeling (hoofdstuk 3). De bindende planstukken worden nader onderbouwd met de toelichting op zowel de planregels als de verbeelding.

Wat betreft de planopzet sluit het bestemmingsplan aan op de gangbare systematiek binnen de gemeente Rotterdam, met inachtneming van de standaard voor vergelijkbare bestemmingsplannen (SVBP 2012) en het Informatie Model Ruimtelijke Ordening (IMRO 2012).

1.3 Ligging en begrenzing

Het plangebied beslaat het gebied tussen de randen van de bebouwing van de Maashaven-Noordzijde, Maashaven-Oostzijde, de Brielselaan en het gebied ten oosten van de huidige ligplaatsen voor de binnenvaartschepen. Afbeelding 1.1 toont de ligging en de begrenzing van het plangebied.

Afbeelding 1.1: Ligging en begrenzing van het plangebied (bron: Masterplan)

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

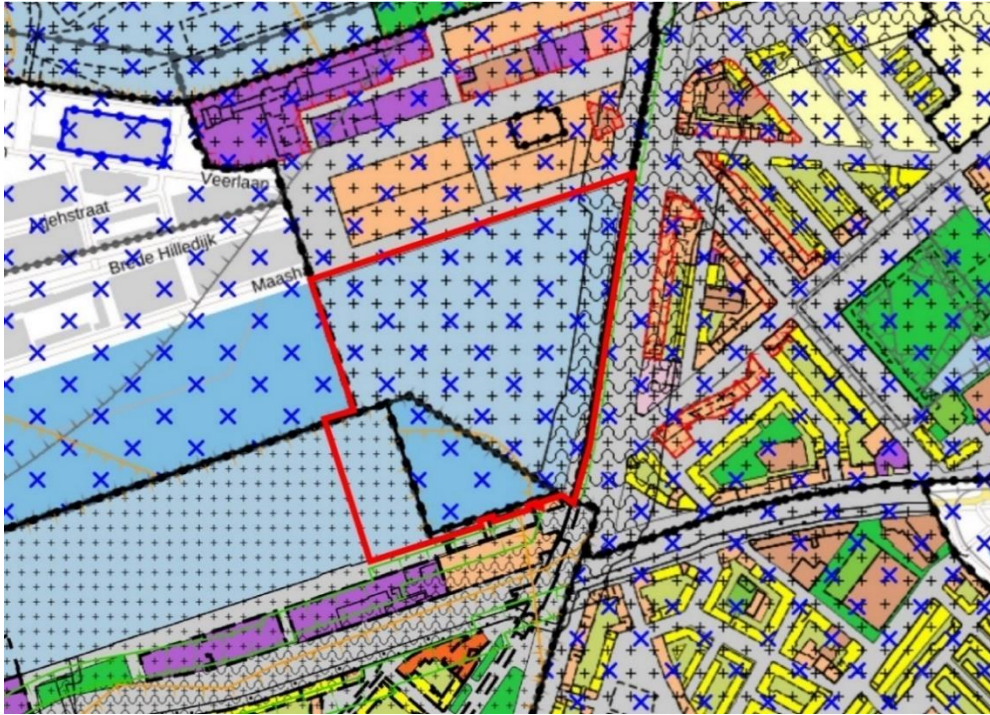
Het plangebied is verdeeld over drie vigerende bestemmingsplannen:

- Bestemmingsplan "Tarwewijk" (vastgesteld 10 december 2010);

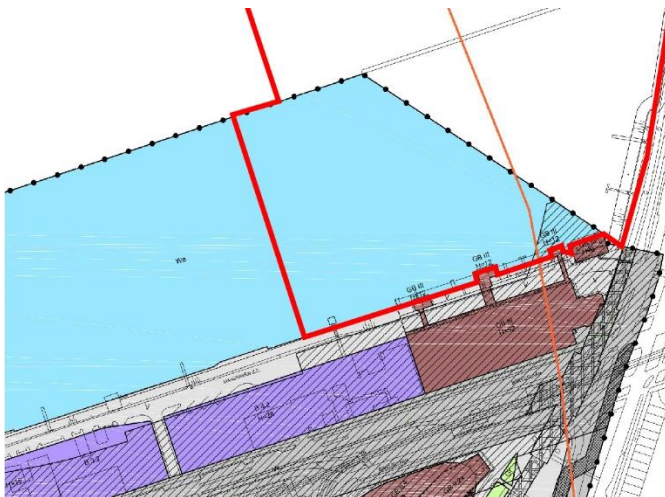
- Bestemmingsplan Katendrecht-Pols (vastgesteld 18 april 2012);
- Bestemmingsplan Tarwewijk (vastgesteld 18 maart 2021).

Verder gelden binnen het plangebied de volgende paraplubestemmingsplannen:

- Parapluherziening parkeernormering (vastgesteld 14 december 2017);
- Parapluherziening biologische veiligheid (vastgesteld 14 juni 2018);
- Parapluherziening evenementen (vastgesteld 03 februari 2022);

Afbeelding 1.2: uitsnede vigerende bestemmingplannen 'Katendrecht-Pols' en 'Tarwewijk' (bron: ruimtelijkeplannen.nl) – contour plangebied in rood

Afbeelding 1.3: uitsnede bestemmingsplan Tarwewijk (2010) – contour plangebied in rood

2. Beleidskader

2.1 Rijksbeleid

Algemeen

Met de komst van de Wet ruimtelijke ordening in 2008 zijn de juridische mogelijkheden van het Rijk gewijzigd. Structuurvisies zullen voortaan de hoofdlijnen van het nationale ruimtelijk beleid aangeven en de nationale belangen die met dat beleid worden behartigd proberen veilig te stellen. Ter verwezenlijking daarvan heeft het Rijk de beschikking over nieuwe juridische mogelijkheden. Het Rijk kan een bestemmingsplan opstellen, een zogenaamd rijksinpassingsplan. Daarnaast zijn er instrumenten die uitvoering van het rijksbeleid kunnen verzekeren zoals de bevoegdheid tot het stellen van algemene regels in een algemene maatregel van bestuur (amvb) en het opleggen van aanwijzingen.

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is in werking getreden en geeft de rijksbelangen weer die doorwerken in gemeentelijke bestemmingsplannen.

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Vastgesteld op 13 maart 2012

Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig. Daar streeft het Rijk naar met een krachtige aanpak die gaat voor een excellent internationaal vestigingsklimaat, ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen scherp prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Dit doet het Rijk samen met andere overheden en met een Europese en mondiale blik. Voor de middellange termijn (2028) kiest het Rijk drie doelen om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te houden:

- 1) Het vergroten van de concurrentiekracht van Nederland door het versterken van de ruimtelijke economische structuur;
- 2) Het verbeteren en ruimtelijk zekerstellen van de bereikbaarheid waarbij de gebruiker voorop staat;
- 3) Het waarborgen van een leefbare en veilige omgeving waarin unieke natuurlijke en cultuurhistorische waarden behouden zijn.

Daarnaast benoemt het Rijk 13 nationale belangen, waar het rijk verantwoordelijk voor is. Het betreft:

- 1) Een excellente ruimtelijk-economische structuur van Nederland door een aantrekkelijk vestigingsklimaat in en goede internationale bereikbaarheid van de stedelijke regio's met een concentratie van topsectoren;
- 2) Ruimte voor het hoofdnetwerk voor (duurzame) energievoorziening en de energietransitie;
- 3) Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen;
- 4) Efficiënt gebruik van de ondergrond;
- 5) Een robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen;
- 6) Betere benutting van de capaciteit van het bestaande mobiliteitssysteem;
- 7) Het in stand houden van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen;
- 8) Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's;
- 9) Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening, en kaders voor klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling;
- 10) Ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten;
- 11) Ruimte voor een nationaal netwerk van natuur voor het overleven en ontwikkelen van flora- en faunasoorten;
- 12) Ruimte voor militaire terreinen en activiteiten;

13) Zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten.

De nationale ruimtelijke hoofdstructuur geeft de nationale belangen, waarvoor het Rijk verantwoordelijk is, geografisch weer. Op deze kaart in de structuurvisie is op hoofdlijnen aangegeven welke gebieden en structuren van nationaal belang zijn bij de geformuleerde rijksdoelen rond concurrentiekracht, bereikbaarheid en leefbaarheid en veiligheid, zodat een samenhangende ruimtelijke hoofdstructuur zichtbaar wordt.

De structuurvisie infrastructuur en ruimte vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwgomgeving.

Voorliggend plangebied wordt niet specifiek benoemd in de Structuurvisie. De beoogde ontwikkeling draagt bij aan een de kwaliteit van leven in de stad. Daarnaast is de inrichting van het gebied integraal vormgegeven en gebaseerd op de bestaande karakteristieken van het gebied. In het park worden verschillende functies gecombineerd, waaronder traditionele parkfuncties en voorzieningen voor horeca en evenementen.

2.1.2 Beleidsvisie Erfgoed en Ruimte

Vastgesteld op 15 juni 2011

In de jaren 2012-2016 heeft de Rijksdienst in vijf programmalijnen uitvoering gegeven aan de beleidsnota Visie Erfgoed en Ruimte, Kiezen voor Karakter. In de beleidsnota schetst het kabinet haar visie op het borgen van onroerend cultureel erfgoed in de ruimtelijke ordening. De beleidsvisie is complementair aan de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte van het ministerie van I&M. Het programma Erfgoed en Ruimte wordt met een paar jaar verlengd, tot aan de invoering van de Omgevingswet.

De komende jaren werkt de Rijksdienst aan drie programmalijnen:

- Water en erfgoed
- Landschap: transformatie van het landelijk gebied
- Transformatie in de stad en in krimpgebieden

In het voorliggende plan past onder andere binnen het programma transformatie in de stad. In het plan is aandacht besteed aan de bevolkingsgroei in de omgeving en de daarmee samenhangende verandering van de voorzieningenbehoefte. Het park vervult de behoefte van bewoners in de omliggende stenige stadswijken; zij willen graag meer groen in hun omgeving. Het park heeft daarmee een grote toegevoegde waarde in de verdichtende stad. Het plan draagt dus bij aan de beleidsvisie Erfgoed en Ruimte.

2.1.3 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Vastgesteld op 22 augustus 2011, geconsolideerde versie 5 juni 2014

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is de juridische vertaling van nationaal ruimtelijk beleid. Het besluit bevat regels die doorwerken op gemeentelijk niveau, en dus relevant zijn voor bestemmingsplannen. Voorbeelden van zaken die geregeld zijn in het Barro zijn rijksvaarwegen, hoofdwegen, het 380 kV-netwerk en buisleidingen van nationaal belang.

Net als de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte kenmerkt het Barro zich tot een hoog abstractieniveau en is het beleid alleen aan de orde op specifieke locaties (bijvoorbeeld in de mainports of nabij de kust) of bij specifieke projecten (zoals het project 'Randstad 380 kV'). Het plangebied ligt niet in een dergelijk gebied en bevat ook geen grootschalige ontwikkelingen die opgenomen zijn in het Barro. Het Barro bevat dan ook geen concreet beleid voor het plangebied.

2.1.4 Besluit ruimtelijke ordening (ladder voor duurzame verstedelijking)

Het beleid met betrekking tot verstedelijking heeft het rijk onder het motto 'decentraal wat kan, centraal wat moet' overgelaten aan de lagere overheden. Wel is er sprake van een 'ladder' voor duurzame verstedelijking (gebaseerd op de 'SERladder'). Deze is vastgesteld in artikel 3.1.6 lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening en bestond oorspronkelijk uit drie treden. Sinds 1 juli 2017 is de ladder gewijzigd waarbij de afzonderlijke treden zijn komen te vervallen. Daarnaast is het begrip 'actuele regionale behoefte' vervangen door 'behoefte'. De behoefte moet worden bepaald binnen het ruimtelijke verzorgingsgebied van de beoogde ontwikkeling.

Sinds 1 juli 2017 luidt de formulering van de Ladder in genoemd artikel van het Bro:

"De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien."

De Laddertoets geldt alleen voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen. In die gevallen moet dan beoordeeld worden of er een nieuw of groter beslag op de ruimte is. Ontwikkelingen die bebouwing reduceren of verplaatsen, zijn in de zin van de Ladder geen stedelijke ontwikkeling. Het gaat dus om een stedelijke ontwikkeling die een nieuw of groter planologisch beslag legt op de ruimte. Of, als er alleen een wijziging van de gebruiksfunctie is, op een andere manier wezenlijke ruimtelijke effecten heeft.

De ontwikkeling van een park op deze locatie voorziet niet of nauwelijks in de toevoeging van bebouwing. Het plan voorziet wel in een grootschalige functiewijziging ten opzichte van de vigerende bestemmingsplannen. In dat opzicht kan het plan worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling. In de dichtbebouwde stadswijken rondom de ontwikkeling ontbreekt het aan hoogwaardige grote openbare ruimte (zie ook paragraaf 4.1). Er zijn in de omgeving geen groene parken van formaat. Evenmin is er ruimte voor sport, spel en bewegen. Het bestaande aanbod is eenzijdig. Het dichtstbijzijnde park voor de omwonenden van de ontwikkeling is op 1,5 à 2 kilometer. Uit cijfers van de GGD, CBS en RIVM vindt slechts 52,5 procent van de bewoners van Charlois en Feijenoord dat er voldoende groen in de buurt is.

De voorgenomen ontwikkeling draagt bij aan de verbetering van het woon- en leefklimaat van het Maashavengebied en de omliggende wijken. Daarnaast vervult het park een concrete behoefte naar meer groen in Rotterdam-Zuid. Omdat het plangebied is gelegen binnen bestaand stedelijk gebied is daarnaast sprake van een intensivering van de bestaande ruimte. Het plan voldoet hiermee aan de ladder voor duurzame verstedelijking.

2.2 Provinciaal en regionaal beleid

2.2.1 Algemeen

Het provinciale omgevingsbeleid voor de fysieke leefomgeving bestaat uit twee kaderstellende instrumenten: de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening Zuid-Holland. Naast de kaders maken uitvoeringsprogramma's en plannen, zoals het programma Ruimte en het programma Mobiliteit, onderdeel uit van het provinciale omgevingsbeleid. In de uitvoeringsprogramma's en plannen zijn operationele doelstellingen opgenomen om zichtbaar te maken op welke wijze het beleid wordt gerealiseerd.

De Omgevingsvisie omvat geen eindbeeld voor 2030 of 2050, maar wel ambities die voortkomen uit actuele maatschappelijke opgaven. De ambities geven vorm aan de volgende provinciale 'Opgaven Omgevingskwaliteit':

- 1) Landschap en cultuurhistorie
Beschermen, versterken en beleefbaar maken van de kwaliteit van het landschap, cultuurhistorische waarden en natuurlijke karakteristieken van de leefomgeving.
- 2) Gezondheid en veiligheid
Zorgen voor een gezonde en veilige leefomgeving en het beperken van hinder
- 3) Natuur en recreatie
Behouden en versterken van natuurwaarden en het ontwikkelen van voldoende, aantrekkelijk en beleefbaar groen en water, waar mensen met plezier recreëren.
- 4) Ruimte en verstedelijking
Zorgen voor een zorgvuldig ruimtegebruik en een compact, samenhangend en kwalitatief hoogwaardig bebouwd gebied.
- 5) Wonen
Bevorderen van de beschikbaarheid van voldoende passende woningen in een aantrekkelijke leefomgeving, aansluitend op de behoeften van verschillende doelgroepen.

- 6) Bodem en ondergrond
Zorgen voor een duurzaam, veilig en efficiënt gebruik van bodem en ondergrond.
- 7) Cultuurparticipatie en bibliotheken
Ondersteunen van cultuurparticipatie en bibliotheken.
- 8) Klimaatadaptatie
Bevorderen van een leefomgeving die de gevolgen van klimaatverandering en weersextremen kan opvangen.
- 9) Zoetwater en drinkwater
Duurzaam voorzien in de behoefte aan zoetwater en waarborgen van de beschikbaarheid van voldoende drinkwater.
- 10) Bereikbaarheid
Bevorderen van een goede en veilige bereikbaarheid, met een mobiliteitsnetwerk dat keuzevrijheid biedt en aansluit op de behoeften van reizigers en vervoerders.
- 11) Regionale economie
Versterken van een vitale, innovatieve en toekomstbestendige regionale economie.
- 12) Energievoorziening
Bevorderen van een betrouwbare, duurzame en efficiënte energievoorziening met een minimale uitstoot van broeikasgassen.

2.2.2 Omgevingsvisie Zuid-Holland

Vastgesteld door Provinciale Staten op 20 februari 2019 en per 1 april 2019 in werking.

Het Omgevingsbeleid van Zuid-Holland omvat al het provinciale beleid voor de fysieke leefomgeving. Het bestaat uit twee kaderstellende instrumenten: de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening. Daarnaast zijn in het provinciale omgevingsbeleid operationele doelstellingen opgenomen, zodat zichtbaar is hoe de provincie zelf invulling geeft aan de realisatie van haar beleid. Deze operationele doelstellingen maken onderdeel uit van verschillende uitvoeringsprogramma's en –plannen, zoals het programma Ruimte en het programma Mobiliteit.

De Omgevingsvisie omvat de volgende wettelijk verplichte plannen:

- de provinciale ruimtelijke structuurvisie, artikel 2.2 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro);
- het milieubeleidsplan, artikel 4.9 van de Wet milieubeheer (Wm);
- het regionale waterplan, artikel 4.4 van de Waterwet (Ww);
- het verkeers- en vervoersplan, artikel 5 van de Planwet verkeer en vervoer;
- de natuurvisie, artikel 1.7 van de Wet natuurbescherming (Wnb).

2.2.3 Omgevingsverordening Zuid-Holland

Vastgesteld door Provinciale Staten op 20 februari 2019 en per 1 april 2019 in werking.

Het provinciaal beleid wordt planologisch geborgd door de Omgevingsverordening. Hierin is de Ladder voor duurzame verstedelijking juridisch geborgd. Verder worden regels gesteld ten aanzien van (nieuwe) functies. Afdeling 6.2 heeft betrekking op bestemmingsplannen.

Ladder voor duurzame verstedelijking

Het doel van de Ladder voor duurzame verstedelijking is een goede ruimtelijke ordening in de vorm van een optimale benutting van de ruimte in stedelijke gebieden. Met de Ladder wordt een zorgvuldige afweging en transparante besluitvorming bij alle ruimtelijke en infrastructurele besluiten nagestreefd. Bij elk project dient allereerst te worden bepaald of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Dit is gedefinieerd als 'een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen'. Hiernaast dient te worden beoordeeld of het project ook gezien zijn schaal en aard moet worden getoetst aan de Ladder. Als sprake is van een stedelijke ontwikkeling, dan dient de toetsing aan de Ladder plaats te vinden (Artikel 3.1.6 van het Bro). Hierbij moet worden voldaan aan de volgende voorwaarden:

- I. de toelichting van het bestemmingsplan gaat in op de toepassing van de Ladder voor duurzame verstedelijking overeenkomstig artikel 3.1.6, tweede, derde en vierde lid van het Besluit ruimtelijke ordening;

- II. indien in de behoefte aan de stedelijke ontwikkeling niet binnen bestaand stads- en dorpsgebied kan worden voorzien en voor zover daarvoor een locatie groter dan 3 hectare nodig is, wordt gebruik gemaakt van locaties die zijn opgenomen in het Programma ruimte.

In het kader van dit bestemmingsplan is het volgende onderwerpen relevant:

- Het plan biedt ruimte voor nieuwe stedelijke ontwikkeling(en) (ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen)

Antwoorden op overige vragen vanuit provinciaal belang (e-formulier):

- Het plan biedt ruimte voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen, kantoren, bedrijven, detailhandel.
- Er is sprake van buitendijks bouwen en archeologische waarden.
- De stedelijke ontwikkeling vindt plaats binnen bestaand stads- en dorpsgezicht.
- Het plan bevat een motivering van de behoefte.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van een afwijkmogelijkheid zoals genoemd in 6.33, 6.34 of 6.35 van de Omgevingsverordening.
- Er vinden geen ruimtelijke ontwikkelingen plaats binnen beschermingscategorie 1 (zie art 6,9 van de Omgevingsverordening).
- Er is sprake van inpassen.
- De ruimtelijke kwaliteit blijft per saldo ten minste gelijk.
- Er worden geen richtpunten aangetast.
- Er is geen beeldkwaliteitsparagraaf opgenomen in het plan.
- Er worden geen wezenlijke kenmerken en waarden significant aangetast van belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden rond de stad of karakteristieke landschapselementen.
- Het plan voldoet aan artikel 6.23 van de Omgevingsverordening t.b.v. buitendijks bouwen.
- Het groepsrisico rond inrichtingen, buisleidingen, transportassen en luchthavenactiviteiten ligt niet boven de oriëntatiewaarde.
- Er is geen passende beoordeling vereist op grond van de Wet natuurbescherming.
- Er wordt geen gebruik gemaakt van een ontheffing van de provincie.

2.3 Gemeentelijk beleid

Algemeen

Met de komst van de Wet ruimtelijke ordening in 2008 kunnen ook gemeenten hun gemeentelijk beleid vastleggen in structuurvisies. Ter verwezenlijking van de doelen in het ruimtelijk beleid stelt de gemeente bestemmingsplannen op. In Rotterdam zijn er twee typen bestemmingsplannen te onderscheiden het zogenoemde gebiedsbestemmingsplannen en projectbestemmingsplannen. Gebiedsbestemmingsplannen worden opgesteld door het cluster Stadsontwikkeling naar aanleiding van een meerjarenplanning. Wanneer een bepaalde ontwikkeling buiten het opstellen van een gebiedsbestemmingsplan valt, kan daar een projectbestemmingsplan voor opgesteld worden of een omgevingsvergunningprocedure voor doorlopen worden, door een initiatiefnemer.

2.3.1 Omgevingsvisie Rotterdam: De Veranderstad

Vastgesteld door de gemeenteraad op 2 december 2021

De Omgevingsvisie Rotterdam komt in de plaats van de Stadsvisie uit 2007. De omgevingsvisie beschrijft vijf perspectieven (gezond, inclusief, compact, productief en duurzaam) om opgaven in de stad te agenderen en de integraliteit bij ontwikkelingen te bevorderen.

Rotterdam kiest voor goede groei. Groei die bijdraagt aan het welzijn van de inwoners, aan een duurzame samenleving en aan economische vooruitgang. Groei die het Rotterdamse rijke erfgoed en de identiteit ondersteunt en versterkt. En in dit proces betrekken we Rotterdammers bij de verandering. Dit is essentieel om ervoor te zorgen dat we een aantrekkelijke stad zijn en blijven voor alle Rotterdammers.

De vijf perspectieven vormen het kompas bij goede groei. En om die groei concreet te maken, maakt de omgevingsvisie vijf hoofdkeuzes:

- I. Rotterdam zet in op prettig leven in de delta: we maken van Rotterdam een gezonde, groene en aantrekkelijke stad in de grotere metropoolregio om te wonen, werken, recreëren, sporten en bewegen.
- II. Rotterdam ontwikkelt een wereldstad aan de Nieuwe Maas: we verstedelijken binnen de bestaande stad om de stad te versterken. Dat doen we vooral bij en rondom bestaand of nieuw hoogwaardig openbaar vervoer.
- III. Rotterdam zet in op vitale wijken met een divers aanbod aan woon- en werkruimte en passende maatschappelijke voorzieningen. Het moet niet uitmaken waar je opgroeit om dezelfde kans te hebben op goed onderwijs, een goede woning en passend werk. In onze wijken komen een heleboel opgaven samen: deze pakken we in samenhang op om de wijken toekomstbestendig te maken.
- IV. Rotterdam zet de schouders onder de energie- en grondstoffentransitie: We werken aan een stad die klimaatneutraal is en waar we grondstoffen hergebruiken. Zo creëren we een duurzaam Rotterdam met een bloeiende en innovatieve economie. Voor nu en toekomstige generaties.
- V. Rotterdam vernieuwt het verdienvermogen: Rotterdam heeft een sterke economische uitgangspositie. Tegelijkertijd is Rotterdam, onder meer door zijn uitstekende (internationale) bereikbaarheid, een middelpunt van innovatie en van kennisintensieve dienstverlening.

In een aantal gebieden komen grote opgaven bij elkaar en liggen er kansen om veel van onze stedelijke doelstellingen te realiseren. Deze strategische gebieden vragen om specifieke keuzes. Het betreft de binnenstad, Alexander tot en met Zuidplein en Rotterdam-Zuid. Voor de ontwikkeling van deze gebieden formuleert de omgevingsvisie gebiedskeuzes. Afbeelding 2.1 toont de omgevingsvisiekaart voor het stedelijk gebied van Rotterdam. Hierin zijn de belangrijkste ontwikkelingsrichtingen aangegeven, op basis van de perspectieven en hoofdkeuzes uit de omgevingsvisie.

Afbeelding 2.1: Omgevingsvisiekaart stedelijk gebied (bron: Omgevingsvisie Rotterdam, december 2021). Het plangebied is wit omcirkeld.

De voorgenomen ontwikkeling is onderdeel van de hoofdkeuze 'Prettig leven in de delta'. Het plangebied is op de omgevingsvisiekaart aangeduid als 'Impuls openbare ruimte in de 7 stadsprojecten'. De afgelopen jaren heeft Rotterdam fors geïnvesteerd (en geëxperimenteerd) in de buitenruimte. Hierdoor is de binnenstad steeds aantrekkelijker geworden. Ook de komende jaren staan nog grote projecten in de openbare ruimte op de planning: de 7 stadsprojecten. Aantrekkelijke openbare plekken waar bewoners en bezoekers elkaar ontmoeten,

bewegen en recreëren. En die tegelijkertijd ook oplossingen bieden voor andere belangrijke opgaven van de stad. Daarnaast zorgen deze projecten voor meer werkgelegenheid, een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers en meer ruimte voor festivals. Het Nelson Mandelapark vormt één van deze 7 projecten. De ontwikkeling draagt daarnaast op de volgende wijze bij aan de vijf perspectieven uit de omgevingsvisie Rotterdam:

Compacte stad: Rotterdam als een compacte, aantrekkelijke stad aan de rivier.

Het plan draagt bij aan de principes voor een compacte stad zoals beschreven in de Omgevingsvisie: 'We kiezen voor de ontwikkeling van Rotterdam als een compacte, aantrekkelijke stad aan de rivier. Een knooppunt in een internationaal netwerk, met sterk openbaar vervoer en volop ruimte voor buitenleven. Rotterdam is en blijft een architectuurstad die durft te experimenteren en stuurt op een slimme mix van gebouwen en groen. Een stad waar nabijheid centraal staat en zoveel mogelijk passende voorzieningen voor iedereen op loop- en fietsafstand aanwezig zijn. De stad om de hoek. Met toegankelijk openbaar vervoer altijd in de buurt. Rotterdam kiest voor het mengen van functies waar het kan en voor het scheiden van functies waar het moet. Rotterdam gaat intensief en inclusief om met ruimte en gebruik in tijd'

De ontwikkeling van het park is een uniek voorbeeld van het maken van een compacte stad. Daar waar de bebouwingsdichtheid al hoog is en de verdichting nog verder toeneemt, wordt een grote nieuwe openbare ruimte toegevoegd.

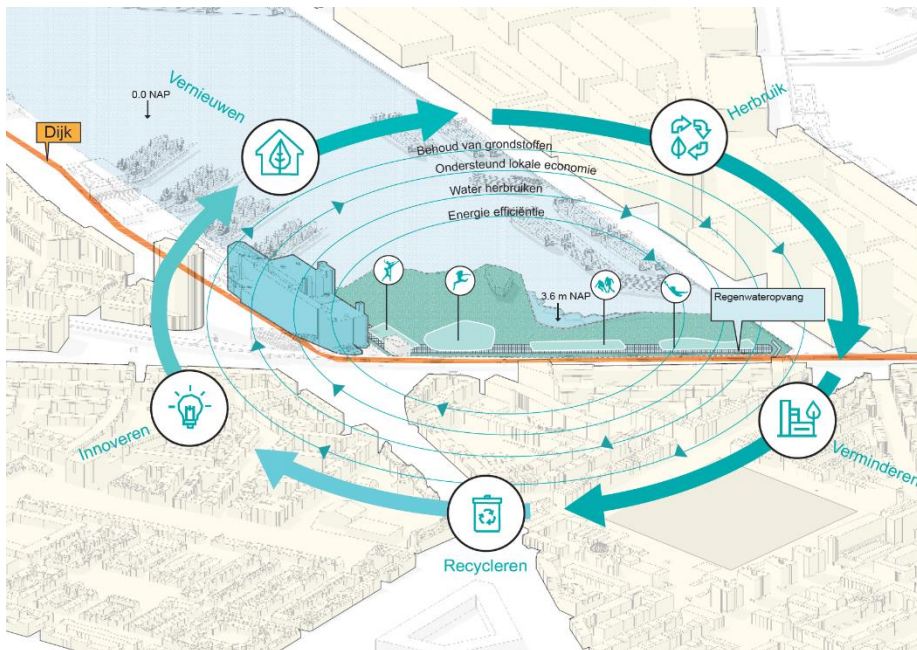
Inclusieve stad: Rotterdam is een stad waar niemand in de meerderheid is.

De ontwikkeling draagt bij aan de ambities voor een inclusieve stad zoals in de Omgevingsvisie is beschreven: 'Rotterdam is een stad waar niemand in de meerderheid is. Een stad op twee oevers die voor iedereen toegankelijk is, een sociaal veerkrachtige stad waarin mensen uit alle lagen van de bevolking en van alle leeftijden, religies en levensovertuigingen meedoen en elkaar ontmoeten. Daarom zetten we ons in voor gemengde wijken waar mensen zich mee verbonden voelen, goede scholen en voorzieningen in elke wijk. Veilige en toegankelijke routes naar werk en voorzieningen. Een aantrekkelijke openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is, die zich leent voor intensief en gevarieerd gebruik en voor ontmoeting. De aanpak van de stedelijke transitie doen we met oog voor de belangen van alle betrokkenen en we zetten ons in om de kosten eerlijk en evenredig te verdelen.

Het Nelson Mandelapark draagt bij uitstek bij aan de ontwikkeling van Rotterdam als een inclusieve stad. Het park is voor iedereen toegankelijk en draagt bij en daagt uit tot (onverwachte) ontmoetingen. Het park is toegankelijk voor mensen met een fysieke, verstandelijke, zintuigelijke of psychische beperking, mensen met een chronische ziekte en ouderen met een beperking door hun leeftijd een beperking. Hierbij is extra aandacht voor: voldoende brede hoofdroutes, drempelloze en voldoende brede aansluitingen op trottoirs van aanliggende straten, goed toegankelijke sport- en spelgelegenheden en voldoende draairuimte voor rolstoelen.

Duurzame stad: Rotterdam groeit uit tot een stad en haven die leiderschap toont in de transitie naar duurzame energie circulaire processen en een klimaatneutrale maatschappij.

Het Nelson Mandelapark maakt de dijk steviger, is klimaatbestendig, circulair en wekt en slaat energie op (zie ook paragraaf 5.11). Het park levert hiermee haar eigen specifieke bijdrage (afbeelding 2.2) aan de principes van een duurzame stad zoals staat in de Omgevingsvisie: 'Rotterdam groeit uit tot een stad en haven die leiderschap toont in de transitie naar duurzame energie, circulaire processen en een klimaatneutrale maatschappij. Wijken worden aardgasvrij, mobiliteit in stappen uitstootvrij en de stedelijke én haven economie maken een overgang naar duurzaam en circulair. Daarnaast biedt Rotterdam volop ruimte voor experimenten en eigen initiatieven van bewoners en ondernemers. Rotterdam maakt zich zo klaar voor de toekomst en draagt bij aan het beperken van klimaatverandering en het vernieuwen van de economie. Om deze grote transitie een plek te geven, verbindt Rotterdam opgaven in de bovengrond en ondergrond'.

Afbeelding 2.2: Duurzaamheidsambities Nelson Mandelapark (bron: Masterplan)

Gezonde stad: Rotterdam maakt gezond leven voor alle inwoners in de stad mogelijk.

Het park draagt bij uitstek bij aan een gezonder leven voor heel veel Rotterdammers. Het stimuleert allerlei vormen van bewegen, draagt bij aan een beter milieu en vergroot de klimaatbestendigheid en biodiversiteit. Het Nelson Mandelapark levert hiermee een bijdrage aan de principes zoals beschreven in de Omgevingsvisie Rotterdam: 'Rotterdam maakt gezond leven voor alle inwoners in de stad mogelijk. Dit doen we door gezondheidsbevordering – stimuleren van gezond gedrag – en gezondheidsbescherming – bescherming tegen negatieve externe effecten, zoals slechte luchtkwaliteit en geluidsbelasting. Woningen hebben een gezond binnenklimaat en bestaan uit gezonde (bouw)materialen. We zetten in op een betere en gezonde levensverwachting voor Rotterdammers in alle gebieden. Onze ruimtelijke keuzes dragen hieraan bij. We zetten ons in voor schonere lucht en een betere balans tussen rust (stilte) en levendigheid (stedelijkheid en drukte).' 'Daarnaast nodigt de fysieke leefomgeving Rotterdammers uit tot een vitaler leven door meer te spelen, bewegen en sporten. In en rondom de gezonde stad is voldoende biodiversiteit, er wordt gezorgd voor diversiteit en soortenrijkdom in flora en fauna voor gezond leven voor mens en dier.'

Productieve stad: Rotterdam biedt ruimte aan de nieuwe economie.

Rotterdam biedt ruimte aan de nieuwe economie. Er wordt gewerkt aan de havenstad van de toekomst met een concurrerende en innovatieve economie die inspeelt op internationale trends zoals digitalisering, robotisering, 3D-printen, artificiële intelligentie, energietransitie en circulariteit. Zo maakt Rotterdam onder andere ruimte voor innovatieve maakindustrie, circulaire economie en zogeheten interactiemilieus. Daarnaast zet Rotterdam in op de verbinding met onderwijs, een leven lang leren en innovatief en kleinschalig ondernemerschap. Bereikbaarheid van leer- en werklocaties zijn hierbij cruciaal. Het park draagt indirect bij aan de productiviteit van Rotterdam door ruimte te bieden aan ontspanning en ontmoeting. Ook is het park een showcase voor innovatieve parken en innovatief bouwen in de delta.

2.3.2 Stedelijk Verkeersplan Rotterdam 2017 – 2030+

Vastgesteld door de gemeenteraad op 11 mei 2017

Het Stedelijk Verkeersplan Rotterdam 2017 – 2030+ geeft richting aan de wijze waarop de Rotterdamse mobiliteit zich op de lange termijn ontwikkelt (2030+) en welke keuzen de gemeente maakt. Vanuit de Rotterdamse Mobiliteitsagenda zijn er een drietal vertrekpunten voor het Stedelijk Verkeersplan:

- De groei en stedelijke verdichting van Rotterdam naar 690.000 inwoners in 2035;

- De economische vernieuwing (Next Economy) en de daarbij horende energietransitie;
- De stedelijke mobiliteitstransitie naar meer fiets- en OV-gebruik.

Een verdere uitwerking van dit beleid is beschreven in de Rotterdamse MobiliteitsAanpak (RMA) dat de gemeenteraad begin 2020 heeft vastgesteld. De RMA is een aanpak om te werken aan een betere bereikbaarheid van onze groeiende stad. Een aanpak die vanuit mobiliteit een aantal uitdagingen in Rotterdam ondersteunt. Want de stad groeit, de ruimte wordt schaarser, de economie verandert, het klimaat vraagt om andere keuzes én we willen de stad gezonder en inclusiever maken.

De RMA faciliteert de groei van de stad door met verschonen en verbeteren van de mobiliteit bij te dragen aan de bereikbaarheid van 18.000 nieuwe woningen tot 2022 en 50.000 nieuwe woningen tot 2040. Ook biedt de RMA kansen voor het accommoderen van een vitale economie met efficiënte schone en nieuwe vervoerswijzen, inclusief nieuwe arbeidsplaatsen en maatschappelijke voorzieningen. Daarnaast draagt de RMA bij aan het vergroenen van de buitenruimte, onder andere met de vijf grote buitenruimte projecten.

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in de mobiliteitstransitie naar meer fietst- en OV-gebruik door ruimte aan voetgangers te geven en het fietsen naar het park te stimuleren. Het autoverkeer is enkel beperkt toegestaan voor laden en lossen op een aangewezen plek. Het plan draagt dus bij aan de vertrekpunten van het Stedelijk Verkeersplan en aan de punten van de Rotterdamse MobiliteitsAanpak.

2.3.3 Welstandsnota Rotterdam

Vastgesteld door de gemeenteraad op 11 oktober 2012

Op de kaart Welstandsniveaus behorende bij deze nota is aangegeven welk welstandsregime van toepassing is: vrij, regulier, bijzonder of ontwikkeling. De als bijzonder aangemerkte gebieden en structuren zijn van bijzonder belang voor de stad Rotterdam. Deze gebieden worden in de Welstandsnota apart beschreven en er is een uitgebreider welstandsbeleid op van toepassing. Dan zijn er de gebieden waar geen welstandstoets zal plaatsvinden: de welstandsvrije gebieden. Voor de overige gebieden geldt het welstandsniveau regulier. Voor bepaalde gebieden is bestuurlijk een welstandsparagraaf vastgesteld. Deze gebieden vallen onder het welstandsniveau 'ontwikkeling'. In deze gebieden wordt een omvangrijke bouwopgave gerealiseerd, waardoor de ruimtelijke context ingrijpend verandert. Een welstandsparagraaf kan extra ondersteuning bieden aan de inzet van het bestuur om in deze gebieden een hoge en specifieke ruimtelijke kwaliteit te realiseren. De criteria in een welstandsparagraaf zijn veelal specifiek en uitgebreider dan die voor een regulier gebied. Welstandsparagrafen kunnen alleen worden opgesteld voor gebieden die door de gemeenteraad zijn aangewezen als ontwikkelingsgebied. Als er voor een ontwikkelingsgebied geen welstandsparagraaf is opgesteld, dan geldt het onderliggende welstandsniveau (regulier of bijzonder).

Naast de welstandskaart met de verschillende niveaus, zijn in een afzonderlijke kaart de verschillende gebiedstypen aangegeven. Elk gebiedstype heeft eigen karakteristieken en kenmerken. Hierdoor zijn er per gebiedstype verschillende welstandsregels (aanvullende gebiedscriteria) van toepassing.

Uit afbeelding 2.3 valt op te maken dat het plangebied nog geen welstandsregime kent omdat er nu nog sprake is van oppervlaktewater. Het plangebied grenst aan het welstandsniveau 'regulier' (blauw) en het welstandsniveau 'ontwikkeling' (groen). Daarnaast ligt het plangebied aan de hoofdwegenstructuur. In de gebiedstypenkaart (afbeelding 2.4) grenst het plangebied aan de 'Historische linten en kernen', de 'Rivierlocaties en 'Haven- en bedrijventerreinen'. Bij eventuele toekomstige omgevingsvergunningaanvragen zal worden bepaald aan welk welstandscriteria dient te worden getoetst.

Afbeelding 2.3: Uitsneden welstandskaat 'welstandniveaus'

Afbeelding 2.4: Uitsneden welstandskaat 'gebiedstypenkaart'

2.3.4 Horecanota Rotterdam 2017-2021

Vastgesteld door het college van B&W op 1 november 2016

In de Horecanota 2017-2021 staat de balans tussen levendigheid en een aantrekkelijk woon- en leefklimaat centraal. In deze nota is het instrumentarium beschreven dat hieraan invulling geeft. Gebiedsgericht werken, een verdere vereenvoudiging van het vergunningstelsel, verfijning van het handhavingsskader en stimulering van eigen initiatief door experimenten zijn hiervan de elementen.

Belang voor de stad

Rotterdam is een levendige stad met een aantrekkelijke binnenstad, een groot cultureel aanbod en een gevarieerde samenstelling van bewoners, ondernemers en bezoekers. Horeca speelt hierin een cruciale rol: een goede mix van kwaliteit en kwantiteit, in balans met andere stedelijke functies en openbare orde en veiligheid, bevordert de populariteit van Rotterdam. Bovendien levert de horecasector werkgelegenheid op en stimuleert het de lokale economie. De aantrekkingskracht van de stad is de afgelopen jaren toegenomen. Er wordt weer geld uitgegeven door bezoekers. Rotterdam voert de goede lijstjes aan en is uitgeroepen tot beste binnenstad¹ van Nederland. Tegelijkertijd verdicht de bewoning en is ruimte schaars. Het is dus van belang dit alles in goede banen te leiden en deze schaarse ruimte optimaal te benutten. De positieve ontwikkelingen van Rotterdam weten sommige delen van de stad onvoldoende te bereiken, vanwege de aanwezigheid van malafide ondernemingen, georganiseerde criminaliteit en overlast. Dit vraagt om extra aandacht en stevig optreden.

Met dit horecabeleid borduurt Rotterdam voort op de goede ontwikkelingen binnen de stad. Met oog voor ondernemerschap en aandacht voor een prettig woon- en leefklimaat voor onze bewoners zijn aan de hand van een aantal uitgangspunten vier ambities bepaald waarmee we invulling geven aan de visie op horeca voor de komende jaren.

De Horecanota 2017-2021 geeft invulling aan de visie van Rotterdam ten aanzien van de horeca voor de komende vijf jaar. De horecanota staat niet op zichzelf. Het is een kader dat samen met andere gemeentelijke kaders en visies moet zorgen voor het behoud en de verdere ontwikkeling van Rotterdam als aantrekkelijke stad om in te wonen, te werken en te verblijven. Op basis van de visie en aan de hand van onderstaande uitgangspunten realiseert Rotterdam de ambities van balans in de wijk, een veerkrachtige binnenstad, verantwoord ondernemerschap en de stad als laboratorium.

- Rotterdam bruist!;
- de wijk is het uitgangspunt bij het bepalen van de mogelijkheden en onmogelijkheden;
- bewoners en ondernemers hebben inspraak en nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid;
- ruimte voor innovatie en experimenten ter bevordering van het ondernemerschap en woon- en leefgenot;
- minder regels, minder lasten en een vereenvoudigd vergunningstelsel;
- uitgaan van vertrouwen en sturen op naleving (high trust); en
- wanneer regels en afspraken worden geschonden, dan wordt stevig opgetreden (high penalty).

Uiteenzetting horecastelsel (vergunningen)

In deze paragraaf is aangegeven wat in Rotterdam verstaan wordt onder horeca en voor welke vormen een exploitatievergunning noodzakelijk. Ook wordt een toelichting gegeven op bijzondere vormen van (tijdelijke) horeca en de andere zaken die bij het starten en/of overnemen van een horeca-inrichting komen kijken.

Wat is horeca?

Horeca kent enorm veel verschijningsvormen en dankzij creatieve ondernemers komen er naast hotels, restaurants en cafés nog steeds meer vormen bij. In Rotterdam verstaan we onder horeca elk openbaar pand of openbare ruimte waar je structureel en tegen betaling kan eten en drinken (of afhalen) en/of waar amusement of ontspanning wordt aangeboden. De exacte definitie is in de Algemene Plaatselijke Verordening⁴ opgenomen onder het begrip: openbare inrichting.

De Horecanota ziet niet toe op alle vormen van openbare inrichtingen. Prostitutiebedrijven en coffeeshops kennen vanwege hun bijzondere karakter eigen beleidsregels en aparte vergunningen. Vestigingsvoorwaarden voor hotels zijn eveneens geen onderdeel van dit beleid. Een restaurant in een hotel natuurlijk wel.

Exploitatievergunning of niet?

In Rotterdam bestaan meerdere categorieën exploitatievergunningen. De aard van de activiteiten die in de horeca-inrichting worden aangeboden bepaalt welke categorie vereist is. Hoe uitbundiger de bedrijfsvoering van een horeca-inrichting, hoe uitgebreider de vereiste exploitatievergunning. Dit geeft tevens de mogelijkheid om een deel van de ondernemers die beperkte en/of zeer lichte vormen van horeca exploiteren vrij te stellen van de vergunningplicht (categorie 0). Dit is de afgelopen jaren een duidelijke lastenverlichting gebleken en sluit aan bij de high trust (high penalty) aanpak.

Naast bedrijven waar horeca de primaire bedrijfsvoering is, kent Rotterdam ook talloze bedrijven, instellingen en clubhuizen waar horeca slechts een ondersteunende functie heeft. Ook hiervan kan een groot deel gebruik maken van de vrijstelling van de vergunningplicht. Omdat er op basis van landelijke wetgeving, zoals de Winkeltijdenwet, Ruimtelijke ordeningswetgeving en de Drank- en Horecawet nu eenmaal verschil zit tussen deze vormen 4 Algemene Plaatselijke Verordening Rotterdam, artikel 2.27 – begrip: openbare inrichting 10 van zeer lichte en/of ondersteunende horeca, onderscheiden we in Rotterdam drie varianten die vrijgesteld van de exploitatievergunningplicht mogen exploiteren; exploitatiecategorie 0.

basis vrijstelling

- Geopend tussen 07.00 en 22.00 uur
- Alleen achtergrondmuziek aanbieden
- Alleen een gevelzitplaats (max. 1m uit de gevel over de breedte van de gevel) exploiteren
- Geen kansspelen, seks en/of drugs gerelateerde activiteiten aanbieden en/of gelegenheid bieden tot het roken met gebruik een waterpijp
- De horeca-activiteiten passen binnen de bestemming van het object⁵
- De openbare inrichting niet vergunningplichtig is op grond van de Drank- en Horecawet

Indien een horeca-inrichting een horecabestemming heeft, dan worden de basis voorwaarden verruimd en deels vervangen met onderstaande voorwaarden. De overige voorwaarden blijven gelijk.

Vrijstelling met horecabestemming

- Geopend tussen 07.00 en 23.00 uur
- Een gevelterras exploiteren tot max. 3m uit de gevel over de breedte van de gevel
- Alcoholische drank schenken indien zij in het bezit zijn van een Drank- en Horecawetvergunning.

Ook als er geen sprake is van een horecabestemming kan het zijn dat er ruimere voorwaarden gelden. Sommige instellingen en voorzieningen hebben traditiegetrouw een aanzienlijk horecadeel, maar waarbij de openbare orde niet in het geding komt. Dit is een verzamelcategorie van instellingen en bijzondere objecten (limitatief): muziek- en sportverenigingen, musea, theaters, filmhuizen, hotels/hostels, rouwcentra, ziekenhuizen, bejaarden- en verzorgingshuizen, gebedshuizen, bedrijfskantines en instelling voor hoger onderwijs. De overige voorwaarden blijven gelijk aan de basisvoorwaarden. Voor muziek- en sportverenigingen geldt dat uit de bestemming dient te volgen dat sport en/of muziek de primaire functie van het object is.

Vrijstelling voor bijzondere objecten & instellingen

- Geopend tussen 07.00 en 23.00 uur
- Een gevelterras exploiteren tot max. 3m uit de gevel over de breedte van de gevel
- Alcoholische drank schenken indien zij in het bezit zijn van een Drank- en Horecawetvergunning⁷

Indien het woon- en leefklimaat in een straat of buurt onder grote druk staat, kan de burgemeester verbieden dat horeca zich daar zonder vergunning vestigt. In die gevallen is dus altijd een exploitatievergunning vereist om horeca-activiteiten te exploiteren.

Exploitatievergunning

Wanneer een ondernemer meer of zwaardere activiteiten wil dan hierboven beschreven is een exploitatievergunning noodzakelijk. Rotterdam hanteert hiervoor een duidelijk vergunningstelsel dat aan de hand van losse activiteiten is opgebouwd. Dit wil zeggen dat de activiteiten worden vergund die in een horeca-inrichting kunnen plaatsvinden. Het vergunningstelsel biedt ondernemers op deze manier ruimte voor verschillende horeconcepten.

Exploitatiecategorieën

De combinatie van activiteiten die in een horeca-inrichting worden aangeboden bepaalt in welke exploitatiecategorie de inrichting valt. Daarbij is relevant in hoeverre de activiteiten effect hebben op de openbare orde en het woon- en leefklimaat in de omgeving van het horecabedrijf. Hoe meer effect, des te zwaarder de exploitatiecategorie. Hoe zwaarder de categorie, des te zwaarder de toets bij vergunningverlening. Elke ondernemer kan gebruik maken van de voor hem of haar geldende vrijstelling van de exploitatievergunningplicht (categorie 0). Indien meer of zwaardere activiteiten worden aangeboden is een exploitatievergunning vereist in de categorie 1 t/m 4+ (licht, regulier, middelzwaar, zwaar, buiten categorie).

Voor het paviljoen in het park gaan we uit van daghoreca (exploitatie- of horecacategorie 1). Hieronder worden horecainrichtingen verstaan die geopend zijn tussen 07.00 uur en 23.00 uur, die al dan niet een terras exploiteren gedurende de openingstijden en die alleen in pandig achtergrondmuziek ten gehore brengen. Het bedrijfsmatig exploiteren van zaalaccommodaties is hiervan uitgezonderd.

Gebiedsgericht werken

Een belangrijk, zo niet het belangrijkste onderdeel van de Horecanota is gebiedsgericht werken; kennis uit de wijk is bepalend voor wat kan en wat niet. Deze werkwijze, waarbij maatwerk en flexibiliteit centraal staan, heeft in de afgelopen jaren reeds z'n vruchten afgeworpen op het gebied van horeca. Door per wijk of buurt een duidelijke visie en/of ambitie te hebben en daaraan vestigingsvoorwaarden te stellen, kunnen bekende en nog onbekende horeca-ontwikkelingen worden beoordeeld en gerealiseerd. Het horecagebiedsplan biedt het kader hiervoor.

2.3.5 Horecagebiedsplan Feijenoord 2022-2024

Vastgesteld door het college van B&W op 9 februari 2022

In het Horecagebiedsplan Feijenoord 2022-2024 is nog weinig specifieke aandacht gegeven aan de Maashaven. Wel geeft het richting voor de horecaontwikkeling voor de Kop van Zuid (Wilhelminapier en Zuidkade). De Wilhelminapier is een (groot) stedelijk gebied met een historische rijkdom, omgeven door water waar gewoonlijk en gewerkt wordt. Vanwege de strategische ligging aan de rivier is de Wilhelminapier vooral een geschikte locatie voor functies op het gebied van zakelijke dienstverlening, gerelateerd aan Rotterdam als mainport. De avondhorecagelegenheden bevinden zich voornamelijk op de Wilhelminapier, in de plinten van de gebouwen.

Voorgenomen ontwikkeling maakt van de Maashaven een nieuwe stadspark. Binnen het stadspark wordt een paviljoen met terras gerealiseerd. Verder grenst de ontwikkeling aan de Maassilo, en bestaat de wens om ook horeca(terrassen) mogelijk te maken op het aangrenzende Maassiloplein. Gezien de afstand tot nabij gelegen woningen wordt er in het bestemmingsplan een aanduiding opgenomen waar terrassen zijn toegestaan, met hieraan een maximaal oppervlakte gekoppeld.

2.3.6 Beleidskader Evenementen 2019

Vastgesteld door de gemeenteraad op 9 juli 2019

In het beleidskader Evenementen 2019 is aangegeven dat Rotterdam een echte evenementenstad is. Er vinden jaarlijks zo'n 1.500 evenementen plaats in de stad, waarvan circa 65 evenementen van een grotere omvang. De evenementen worden jaarlijks door meer dan 3,3 miljoen mensen bezocht. Evenementen genereren waarde voor de stad. Investerings in evenementen leiden tot een veelvoud aan opbrengsten op verschillende terreinen. De groei van de stad leidt tot verdichting en het gebruik van de steeds schaarser wordende openbare ruimte staat onder spanning. Met de groei van de stad komen ook de bestaande evenementenlocaties onder druk te staan, terwijl het initiatief voor evenementen en de omvang van evenementen vanwege succes toeneemt. Dit maakt het noodzakelijk om keuzes op het gebied van evenementen én het vinden van nieuwe evenementenlocaties te maken om een juiste balans te vinden tussen de dynamiek van de stad en leefbaarheid voor bewoners en ondernemers.

Het beleidskader heeft de volgende doelstellingen:

- De Rotterdamse evenementen bieden samen een aantrekkelijk vrijetijdsaanbod voor alle Rotterdammers
- We vinden een goede balans tussen leefbaarheid en levendigheid
- Vergroten maatschappelijk en economisch rendement
- Versterken (inter)nationale profiel van de stad

2.3.7 Beleidsnota Archeologie 2008-2011, Archeologische Waarden- en Beleidskaart (AWK), lijst met Archeologisch Belangrijke Plaatsen (ABP's), Erfgoedverordening Rotterdam 2020

Vastgesteld door de gemeenteraad op 17 juli 2008, respectievelijk door B&W op 31 januari 2006 en 29 september 2009 en door de gemeenteraad op 21 januari 2021

In 1992 hebben de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen te Valletta (Malta) het Europese Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed ondertekend. Met het Verdrag van Malta is het streven vastgelegd naar onder meer:

- het behoud van het archeologisch bodemarchief ter plaatse (in situ);
- het documenteren van het archeologisch bodemarchief, indien behoud niet mogelijk blijkt;
- het vroegtijdig en volwaardig betrekken van de archeologie bij ontwikkelingen op het gebied van de ruimtelijke ordening;
- het verbreden van het draagvlak voor de archeologie;
- het toepassen van het beginsel 'de verstoorder betaalt'.

De afspraken van Malta zijn verwerkt in de Wet op de archeologische monumentenzorg, die op 1 september 2007 in werking is getreden. Het zwaartepunt van het archeologiebeleid is bij gemeenten komen te liggen. In een bestemmingsplan moet een gemeente aangeven welke archeologische waarden mogelijkerwijs aan de orde zijn.

Rotterdam draagt sinds 1960 zorg voor het eigen archeologisch erfgoed en is in het bezit van een door het rijk verleende opgravingsbevoegdheid. Het doel van het Rotterdamse archeologiebeleid is: (1) te zorgen voor het behoud van archeologische waarden ter plaatse in de bodem; (2) te zorgen voor de documentatie van archeologische waarden indien behoud ter plaatse niet mogelijk is; (3) te zorgen dat de resultaten van het archeologisch onderzoek bereikbaar en kenbaar zijn voor derden. De gemeente Rotterdam bezit een vastgestelde Archeologische Waarden- en Beleidskaart (AWK), een vastgestelde Beleidsnota Archeologie 2008-2011 en een vastgestelde lijst met Archeologisch Belangrijke Plaatsen (ABP's), die opgenomen zijn in de eveneens vastgestelde Erfgoedverordening Rotterdam 2020. Genoemde beleidsinstrumenten moeten een tijdige en volwaardige inbreng van archeologische belangen bij ruimtelijke ontwikkelingen waarborgen.

2.3.8 Beleidsnota "Erfgoedagenda Rotterdam 2017-2020" en de Erfgoedverordening Rotterdam 2020

Vastgesteld door de gemeenteraad op 22 december 2016 respectievelijk 28 januari 2021

Rotterdam heeft een inmiddels volwassen monumententraditie. Er is sprake van een toenemend historisch bewustzijn in de stad. De karakteristieke vermenging van tijdlagen en de daarbij horende afwisseling van oud en nieuw zorgt voor een belangrijke en onderscheidende identiteit van het stadsbeeld.

In de beleidsnota Erfgoedagenda Rotterdam 2017-2020 wordt de visie op het Rotterdams gebouwde erfgoed en de hieruit voortvloeiende ambities beschreven. Rotterdam verbindt de zorg voor behoud van het gebouwde erfgoed met de hedendaagse opgaven van de stad. Ingezet wordt op bescherming, behoud en hergebruik, en instandhouding van erfgoed. Steeds vaker wordt cultuurhistorie gekozen als uitgangspunt voor (gebieds-)ontwikkelingen, waardoor de historische gelaagdheid van de stad behouden blijft voor toekomstige generaties. Het wettelijke instrumentarium hiervoor is de Erfgoedverordening Rotterdam 2020. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van het planologisch instrumentarium.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 Archeologie

3.1.1 Beleidskader

Rotterdam draagt sinds 1960 zorg voor het eigen archeologisch erfgoed en is in het bezit van een door het rijk verleende opgravingsbevoegdheid. Het doel van de Rotterdamse archeologie is: (1) te zorgen voor het behoud van archeologische waarden ter plaatse in de bodem; (2) te zorgen voor de documentatie van archeologische waarden indien behoud ter plaatse niet mogelijk is; (3) te zorgen dat de resultaten van het archeologisch onderzoek bereikbaar en kenbaar zijn voor derden.

De gemeente Rotterdam bezit een Archeologische Waardenkaart (AWK) en een vastgestelde lijst met Archeologisch Belangrijke Plaatsen (ABP's), die opgenomen zijn in de gemeentelijke erfgoedverordening. Genoemde beleidsinstrumenten moeten een tijdige en volwaardige inbreng van archeologische belangen bij ruimtelijke ontwikkelingen waarborgen. Dit instrumentarium sluit aan op en komt mede voort uit het rijksbeleid en het provinciale beleid dat naar aanleiding van het Europese 'Verdrag van Malta' is ontwikkeld.

Het vaststellen, waarderen en documenteren van archeologische waarden vindt binnen de archeologische monumentenzorg gefaseerd plaats. Na een bureau-onderzoek kan het nodig zijn een archeologische inventarisatie in het veld uit te voeren. De resultaten van de inventarisatie kunnen vervolgens leiden tot een aanvullend archeologisch onderzoek. De resultaten van laatstgenoemd onderzoek vormen het uitgangspunt bij de keuze om een vindplaats te behouden, op te graven, waarnemingen uit te voeren tijdens het bouwproject of geen verdere stappen te ondernemen.

3.1.2 Geschiedenis

De Maashaven werd (met de hand) gegraven tussen 1895 en 1905 in een gebied dat tot dan een uitgestrekt polderland was, met dijkjes en de twee kleine dorpen Katendrecht en Charlois aan de Nieuwe Maas. Het plan voor de Maashaven ontstond in de tijd van de industriële revolutie. Door de toenemende vraag naar erts, kolen, graan en allerlei stukgoederen in het Duitse achterland, groeide de scheepvaart over de Rijn.

In 1872 werden kort achter elkaar de Nieuwe Waterweg, moderne spoorverbindingen naar Duitsland en België en een spoorbrug over de Maas aangelegd. Uitgangspunt voor het ontwerp van de Maashaven was een optimale haven. In het ontwerp van de Maashaven werd - anders dan bij de daaromheen liggende stadswijken - geen rekening gehouden met de bestaande polderstructuur en bebouwing. Waar in de woonwijken voortgeborduurd werd op de eeuwenoude dijken en kernen, werd de Dordtsestraatweg weggevaagd. Dit was de belangrijkste verbindingroute tussen Katendrecht (en in het verlengde Rotterdam) en Dordrecht.

3.1.3 Archeologische verwachting

In het vigerende bestemmingsplan 'Katendrecht-Pols' is aan het plangebied de archeologische dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie' toegekend. In de bijbehorende bestemmingsregeling is bepaald dat voor een omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport van een archeologisch deskundige moet worden overlegd, waarin de archeologische waarde van het terrein in voldoende mate is vastgesteld. Ook wordt een vergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden pas verleend nadat een dergelijk rapport is overlegd. Dit geldt voor bouwwerken c.q. werkzaamheden die dieper reiken dan 1 m beneden maaiveld en tevens een terreinoppervlak groter dan 200 m² beslaan.

In het vigerende bestemmingsplan 'Tarwewijk' (2021) is aan het plangebied de archeologische dubbelbestemming 'Waarde – Archeologie 6' toegekend. Hier geldt bovengenoemde voor werkzaamheden die dieper reiken dan de onderwaterbodem en tevens een terreinoppervlak groter dan 200 m² beslaan.

Voor het gedeelte van het plangebied wat in het vigerende bestemmingsplan 'Tarwewijk' (2010) is gelegen is geen archeologische dubbelbestemming toegekend.

In het voorliggende bestemmingsplan zijn de archeologische dubbelbestemmingen binnen het plangebied samengevoegd tot drie dubbelbestemmingen. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de huidige landbodem, de toekomstige landbodem (het te dempen gedeelte van de Maashaven) en het water.

In de bijbehorende bestemmingsregelingen is bepaald dat voor een omgevingsvergunning voor het bouwen een rapport van een archeologisch deskundige moet worden overlegd, waarin de archeologische waarde van het terrein in voldoende mate is vastgesteld. Ook wordt een vergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden pas verleend nadat een dergelijk rapport is overlegd. Dit geldt voor bouwwerken c.q. werkzaamheden. Daarbij gelden de volgende dieptes en terreinoppervlaktes:

‘Waarde - Archeologie 1’

De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 1’ is toegekend aan de gronden die in de huidige situatie gedefinieerd zijn als landbodem. Binnen deze gronden gelden marges van 200 m² en 2 m onder het maaiveld.

‘Waarde - Archeologie 2’

De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 2’ is toegekend aan de gronden die in het voorliggende bestemmingsplan de bestemming ‘Water’ krijgen. Binnen deze gronden gelden marges van 200 m² en de onderwaterbodem.

‘Waarde - Archeologie 3’

De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie 3’ is toegekend aan de gronden die in de huidige situatie bestemd zijn als ‘Water’ en in de toekomstige situatie worden gedempt. In 2018 heeft in de Maashaven een aanvulling met zand plaatsgevonden tot een diepte van -6,65 m NAP. Plaatselijk is de waterbodem -12,0 m NAP diep. Het toekomstige park zal hoofdzakelijk op +3,60 m NAP komen te liggen. De verdiepte sportvelden liggen op circa +2,0 m NAP. De noordelijke heuvel (The Knoll) komt te liggen op een hoogte van +10 m NAP. De zuidelijke heuvel (The Promontory) komt te liggen op een hoogte van +13,50 m NAP en krijgt een uitkijktoren en/of een glijbaan die hoger is dan +13,50 m NAP.

Vanwege de wisselende maaiveldhoogtes in de toekomst en de huidige diepte van de waterbodem wordt in dit deel van het plangebied een marge aangehouden van 200 m² en 6,65 meter onder NAP.

3.1.4 Aanbevelingen

In het kader van de aanleg van het park zal gebaggerd moeten worden. Daarnaast worden zand damwanden en enkele funderingen aangebracht. Tot de havenbodem zijn alle oudere bodemlagen uiteraard verdwenen, maar in de diepere ondergrond kunnen nog archeologische waarden aanwezig zijn. Er zal echter niet dieper dan de onderwaterbodem worden gewerkt. Voor de uiteindelijke werkzaamheden zal advies worden ingewonnen bij Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam (BOOR). Het aspect archeologie vormt echter geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

3.2 Stadsgezichten en Monumenten

3.2.1 Algemeen

De gemeente Rotterdam kent een groot aantal panden en gebieden die vanwege cultuurhistorische waarden worden beschermd. Voor de bescherming wordt gebruik gemaakt van bestaand instrumentarium - Erfgoedwet (2016) en Erfgoedverordening Rotterdam 2020. Daarnaast krijgen rijks beschermde stadsgezichten, wederopbouw aandachtsgebieden en beeldbepalende panden op de verbeelding en in de regels van een bestemmingsplan de dubbelbestemming "Waarde - Cultuurhistorie".

Rijksmonumenten (RM) en Gemeentelijke monumenten (GM)

Een rijks- of gemeentelijk monument kan zijn een gebouw, water, terrein of een ander object dat van nationaal belang is, of van algemeen belang voor Rotterdam is (gemeentelijk monument), vanwege de schoonheid, betekenis voor de wetenschap of de cultuurhistorische waarde. Dit is vastgelegd in respectievelijk de Erfgoedwet (2016) en de Erfgoedverordening Rotterdam 2020. Bij een monument gaat het om één gebouw of complex, zowel

buiten als van binnen. Als vanzelfsprekend is het verboden om wijzigingen aan te brengen aan een beschermd monument zonder vergunning.

Beschermd stadsgezichten (BS)

Rotterdam kent door haar stedelijke omgeving alleen beschermde stadsgezichten. Een beschermd stadsgezicht is een groep van onroerende zaken die van algemeen belang zijn wegens schoonheid, onderlinge ruimtelijke structurele samenhang of wetenschappelijke waarde. De bescherming richt zich op de stedenbouwkundige karakteristiek en op een samenhangend geheel van straten en bebouwing. Het gaat om gebieden van voor 1945. Na aanwijzing van een beschermd stadsgezicht dient er binnen twee jaar een bestemmingsplan beschikbaar te zijn waarin de historische kwaliteiten en de relatie tot eventuele toekomstige ontwikkelingen vastliggen.

Wederopbouwaandachtsgebieden

Naast de van rijkswege beschermde stadsgezichten kent Rotterdam twee wederopbouwaandachts- gebieden van nationaal belang. Verder heeft de gemeente in de binnenstad een aantal wederopbouw- aandachtsgebieden met een waardevolle samenhang tussen het stratenplan, de invulling van de bouwblokken en de architectuur. Bij nieuwe ontwikkelingen dient bekeken te worden hoe deze historische kwaliteiten kunnen worden behouden. Betreffende gebieden hebben geen wettelijke bescherming.

Beeldbepalende objecten (BO)

In Rotterdam is een groot aantal gebouwen te vinden die geen status hebben als monument, maar wel cultuurhistorisch waardevol zijn, zogenaamde beeldbepalende objecten. Voor deze panden geldt geen wettelijke bescherming, maar de gemeente zet zich wel in om de waarden van deze panden te behouden.

3.2.2 Monumenten en objecten in het plangebied

Rond het plangebied zijn cultuurhistorisch waardevolle objecten uit het havenverleden aanwezig (Maassilo en Quaker). Binnen het bestemmingsplangebied zijn echter geen monumenten en/of beeldbepalende objecten aanwezig. Het plan tast de omliggende cultuurhistorisch waardevolle objecten ook niet aan. Daarnaast is binnen het bestemmingsplangebied geen beschermd stadsgezicht gelegen.

3.3 Huidige situatie plangebied

De Maashaven is een van de havens van Rotterdam en heeft een oppervlakte van circa 60 hectare. De aanleg duurde van 1898 tot 1905. De Maashaven (afbeelding 3.1) ligt ten zuiden van de Rijnhaven en vormt een ligplaats voor binnenvaartschepen. De laatste decennia is de haven van Rotterdam steeds verder naar het westen verschoven, waardoor de Maashaven minder wordt benut. Langs de kades staan silo's en opslagplaatsen. De Maassilo en zijn scheepvaartrelicten verwijzen naar de historische scheepvaartindustrie van de Maashaven.

Rondom de Maashaven liggen vier woonwijken: de Afrikaanderwijk, Bloemhof, Tarwewijk en Katendrecht. De Maashaven is goed aangesloten op het aangrenzende stedelijke weefsel en is goed bereikbaar op een korte wandel- en fietsafstand. Daarnaast grenst de Maashaven aan twee metrostations, meerdere bushaltes en een trambaan.

In 2016 is met de Ontwikkelvisie Maashaven een plan gepresenteerd om de ligplaatsen voor de binnenvaart in westelijke richting te verplaatsen. Hierdoor is er aan de oostzijde ruimte ontstaan voor ontwikkeling.

Afbeelding 3.1: Huidige situatie Maashaven (bron: Masterplan)

4. Planbeschrijving

4.1 Aanleiding

Ondanks zijn enorme omvang en centrale ligging tussen verschillende stadswijken, wordt de Maashaven relatief weinig gebruikt. Met de herinrichting van de ligplaatsen en de daarbij behorende draaicirkels voor de binnenvaartschepen, is er nauwelijks ruimte voor andere functies op het water.

In de dichtbebouwde stadswijken rondom de Maashaven ontbreekt het nu al aan hoogwaardige grote openbare ruimte. Er zijn geen groene parken van formaat, zoals te zien op afbeelding 4.1. Evenmin is er ruimte voor sport, spel en bewegen. Het bestaande aanbod is eenzijdig. In de omliggende wijken staan vrijwel uitsluitend traditionele speeltoestellen, zoals een glijbaan, wipkip of schommel. In januari 2022 is daarom het 'Masterplan Park Maashaven' vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders, waarin de eerste stap is gezet naar het maken van een nieuw park voor Rotterdam-Zuid. Dit masterplan is als bijlage 1 opgenomen bij deze toelichting. De belangrijkste punten uit het masterplan worden beschreven in deze paragraaf.

Afbeelding 4.1: Weinig groen in de omgeving van de Maashaven (bron: Masterplan)

4.2 Ambities ontwikkeling Nelson Mandelapark

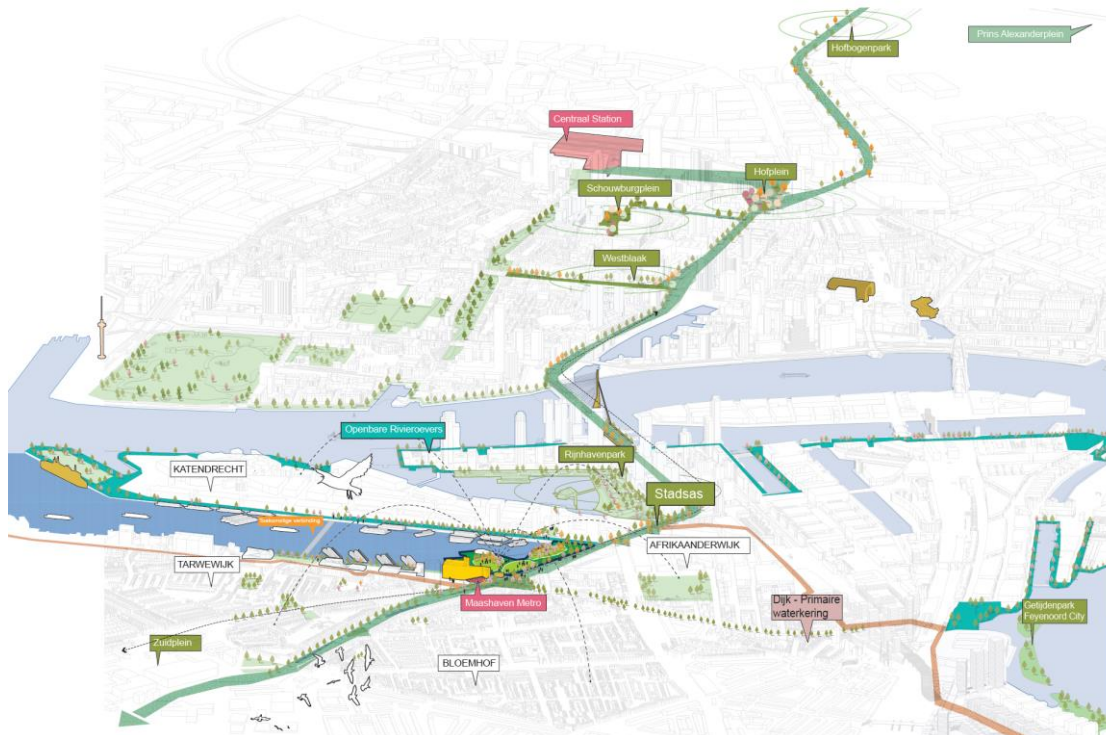
De gemeente Rotterdam zet in op goede groei, wil meer woningen bouwen en tegelijkertijd betere condities voor aantrekkelijk wonen realiseren. Met de zeven stadsprojecten (afbeelding 4.2), waar het Nelson Mandelapark er een van is, wordt ingezet op meer groen van formaat. Zo draagt het Nelson Mandelapark bij aan het creëren van een gezond en prettig leefklimaat en aan een aantrekkelijk woongebied, het koelen van de stad, het opvangen van water, een grotere biodiversiteit en het creëren van rustige plekken. Het Nelson Mandelapark zal zich richten op bestaande bewoners van de omliggende wijken. Daarnaast wordt ook rekening gehouden met nieuwe bewoners. Zo worden op Katendrecht de komende jaren veel woningen toegevoegd. Verder is de zuidzijde van de Maashaven in de Omgevingsvisie benoemd als zoekgebied voor verstedelijking. Wellicht komen daar in de verdere toekomst nog meer woningen bij.

In het Nelson Mandelapark komen de kwaliteiten van de grote stad, de stoerheid van de haven en de dynamiek van de rivier samen. Met het nieuwe park krijgt Rotterdam er een grote, nieuwe, bijzondere locatie bij.

Dit park:

- Het park is voor alle Rotterdammers van Zuid.
- Is randvoorwaardelijk voor een verdichtende en verbindende stad.
- Wordt onderdeel van het robuuste duurzame rivierpark Nieuwe Maas.
- Bouwt op eigen wijze door op het karakter van de haven, de stad en de rivier.
- Het wordt een park voor ontspanning, ontmoeting, sport, spel en evenementen.
- Het park heeft heldere entrees aan alle kanten.
- Is een park om te sporten en te bewegen. Voetgangers krijgen maximaal de ruimte.
- Voor de Maassilo komt een plein met stedelijke allure. Het Maassilo Plaza biedt ruimte aan grote evenementen.

Het Nelson Mandelapark voegt een heel ander type park toe aan het spectrum van nieuwe parken in en aan de rivier. Het park zit in alle opzichten tussen het Rijnhavenpark en het getijdenpark Feyenoord City in. Waar het Rijnhavenpark centrumstedelijk is en het getijdenpark Feyenoord City heel natuurlijk, wordt het Nelson Mandelapark voornamelijk een stedelijk park met beperkte getijdennatuur voor mensen uit de buurt. Afbeelding 4.3 toont een impressie van het toekomstige park. In het masterplan zijn daarnaast uitgangspunten en aandachtspunten beschreven. De uitgangspunten beschrijven waar het toekomstige park minimaal aan moet voldoen. Aandachtspunten zijn aspecten die belangrijk en richtinggevend zijn in de ontwikkeling van het park.

Afbeelding 4.2: Park Maashaven in relatie tot de andere stadsprojecten (bron: Masterplan)

Afbeelding 4.3: Impressie toekomstige situatie Nelson Mandelapark (bron: Masterplan)

Evenementen

Het Nelson Mandelapark is één van de zeven stadsprojecten. Het doel is om openbaar groen toe te voegen aan de stad om te sporten, te ontmoeten, voor biodiversiteit en voor evenementen. In het Masterplan Park Maashaven en het Programma van Eisen is aangegeven dat het nieuwe Nelson Mandelapark ruimte zal bieden aan evenementen. Stadsbreed wordt door middel van het Beleidskader Evenementen 2019 gestuurd op een spreiding van evenementen over de hele stad waarbij de lusten en lasten worden verdeeld en een goede balans tussen rust en reuring wordt nagestreefd.

In dit bestemmingsplan is hiervoor in de regels het kader aangegeven waarbinnen evenementen gehouden mogen worden. Met de systematiek is aangesloten op bestemmingsplan Parapluherziening Evenementen. Hierin is voor nagenoeg de hele stad aangegeven hoeveel evenementen en hoeveel dagen er maximaal mogelijk zijn op een bepaalde locatie. Ook is het maximaal aantal personen en de maximale geluidbelasting op de omringende woningen bepaald.

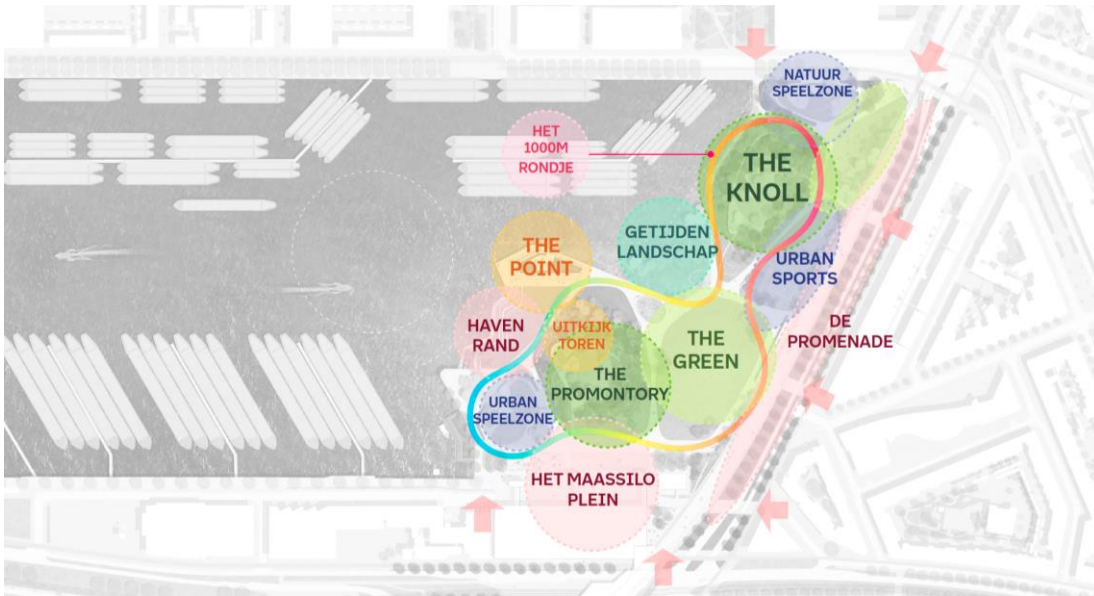
In dit nieuwe park kan door middel van evenementen de cultuurparticipatie worden vergroot in een gebied waar dit nu nog achterblijft. Op basis van vergelijkbare locaties, de hoge ambities in dit nieuwe park en de gewenste verlevendiging van Rotterdam – Zuid is onderstaand kader opgenomen in de regels.

Categorie	Maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	Maximaal aantal evenementen per jaar	Maximaal aantal evenementen-dagen per jaar	Maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot I	>2500 tm 10000	1	1	81 dB(A), 96 dB(C) (19-23 uur) 79 dB(A), 94 dB(C) (15-19 uur) 77 dB(A), 92 dB(C) (12-15 uur)
Groot II	>2500 tm 10000	2	2	75 dB(A), 90 dB(C)
Groot III	>2500 tm 10000	2	6	70 dB(A), 80 dB(C)
Middel	501 tm 2500	2	4	70 dB(A), 80 dB(C)
Klein	≤500	8	12	65 dB(A), 75 dB(C)

4.3 Zones en functies

Het gebruik van het park is ingedeeld in onderstaande zones (afbeelding 4.4), inspeliend op de verschillende randen van het park:

- **Natuurspeelzone:** Aan de Katendrechtse zijde is vooral speelgelegenheid.
- **Havenrand / Getijdenlandschap:** De westzijde van het park focust zich meer op de natuurliefhebbers en rustzoekers en is maximaal op het water gericht. Vanaf het paviljoen is er zicht over de hele lengte van de Maashaven. Ook meren hier watertaxi's aan- en af. Aan de westzijde van het park zijn twee geleidelijke overgangen van land naar water. De een is een getijdezone, de ander een trappenpartij richting het water. Via een vlonderpad kan door de getijdenzone worden gelopen en genoten van de natuur.
- **The Point:** Multifunctioneel horeca- en schaduw paviljoen.
- **Urban speelzone:** Ten westen van de Maassilo komt een bijzondere speelplaats.
- **The Green / The Knoll / The Promontory:** Het centrale deel van het park is voor multifunctioneel gebruik met een grote open weide / grasveld en twee heuvels. Deze heuvels variëren in hoogte van 11 tot 13,5 meter + NAP. De noordelijke heuvel kent ook vlakke delen, waarop je kunt genieten van de voetballers en skaters onder je. De zuidelijke heuvel heeft als extra functie nog één of meerdere klimtorens met uitzicht: leuk voor zowel volwassenen als kinderen. Op speciale dagen ontpopt het grote grasveld tussen de heuvels zich tot een prachtige festivallocatie. Vanaf de heuvels van het park kunnen mensen ook op grotere afstand meegenieten.
- **Uitkijktoren:** Een toren voor jong en oud met trap en/of lift als speelobject en die zorgt voor spectaculaire uitzichten.
- **Urban sports:** Aan de zijde van de metrolijn bevinden zich de urban sports. Een belangrijk onderdeel van het park zijn de afwisselende rondjes die kunnen worden gewandeld, gejogd en hardgelopen: een rondje van 700 meter en een rondje van 1.000 meter. Ook biedt het park veel sport- en speelvoorzieningen voor de jongeren op Zuid en nabijgelegen scholen. De focus ligt op uitdagende en robuuste sporten: zogenaamde urban sports zoals bootcamp, skateboarden, voetbal en basketbal. De precieze invulling wordt in overleg met omwonenden en de Urban Sports community bepaald.
- **De Promenade:** Het is mogelijk dat het aantal rijstroken van de Maashaven - Oostzijde wordt teruggebracht naar één rijstrook per richting. Over een mogelijke versmalling zal pas in een later stadium besloten worden. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat de weg voor langzaam verkeer makkelijker over te steken wordt. Ook ontstaat er ruimte voor een aantrekkelijk ingerichte promenade met verschillende bomenrijen, zit- en speelgelegenheden en een tweerichtingenfietspad. Met deze stadsboulevard begint het parkgevoel al op de grens van de bebouwing van de Maashaven-Oostzijde.
- **Het Maassiloplein:** Aan de zijde van de Maassilo is het evenemententerrein. Voor de Maassilo komt een plein met stedelijke allure. Het Maassilo Plaza biedt ruimte aan kleine en grote evenementen. De iconische Maassilo zelf weerspiegelt in een waterplein.

Afbeelding 4.4: Verschillende zones binnen het park (bron: Masterplan)

4.4 Beheer en onderhoud

Een goed beheer van de buitenruimte is een belangrijke voorwaarde voor een leefbare en aantrekkelijke stad. Bij intensief gebruikte gebieden zoals het Nelson Mandelapark is daarom al in het planstadium nagedacht over toekomstig beheer. Hiervoor zijn in het masterplan de volgende uitgangspunten geformuleerd:

Duurzaam beheer

- Het park wordt robuust aangelegd, zodat het duurzaam en onderhoudbaar wordt.
- Het gebruik van eenvoudige, aanpasbare, vervangbare en duurzame materialen die tegen een stootje kunnen is het uitgangspunt.
- Het park is schoon, heel en veilig en voldoende verlicht. Op deze manier kan het park ook gebruikt worden tijdens de late middag en avonden.
- Aandachtspunt is de mogelijkheid tot afsluiten en evacuatie bij een calamiteit. Dit wordt in vervolgtraject uitgewerkt.
- De mogelijkheid voor parkmanagement (of plekmanagement) wordt onderzocht.

Onderhoudsarme natuurvriendelijke oever

- Voor de natuurvriendelijke oever is het streven om deze onderhoudsvriendelijk te maken. Erosie van de oevers en dichtslibbing van de geul moet beperkt blijven. Daar waar dit niet kan of niet gewenst is, moet er voldoende vrije ruimte zijn voor erosie of voldoende diepte om de sedimentatie op te vangen. Gemeente Rotterdam en Rijkswaterstaat maken hier samen afspraken over in het vervolgtraject.
- Aandachtspunt is het verwijderen van (drijf)vuil op de overgangen tussen land en water. Gemeente Rotterdam, Havenbedrijf Rotterdam, Rijkswaterstaat en mogelijk andere partijen maken hierover afspraken.

Tegengaan van (infectie)ziekten en hinder

- Aandacht voor rattenpreventie en -bestrijding is belangrijk vanwege de kans op ziekte en overlast.
- Aandacht voor het tegengaan van legionella. Waterinstallaties (inclusief fonteinnevel), waterige milieus en een vochtige bodem zijn een broedplaats voor onder andere legionella. Geschikte installaties en onderhoud van onder andere de geplande 'skim fountain' zijn een punt van aandacht.
- Aandacht voor preventie en het op tijd opruimen van afval is van belang, ook in verband met de aantrekkingskracht op ratten en vogels.
- Meer groen betekent mogelijk ook meer teken. Borrelia, overgedragen door een tekenbeet, komt in Nederland met name in het oosten en zuiden van het land voor. Goede monitoring en voorlichting zijn belangrijk.

- In de keuze voor beplanting is het van belang om biodiversiteit na te streven, om de aanwezigheid van specifieke overlast gevende diersoorten (zoals de eikenprocessierups) te beperken. Aan de Maashaven-Oostzijde kan ruimte ontstaan voor een aantrekkelijk ingerichte promenade met verschillende bomenrijen. Het advies is om veel diversiteit in deze bomenrijen na te streven.
- Vooral aan de randen van het park, is er risico op geluids- en geurhinder. Zeker op plaatsen waar mensen samenkomen, bijvoorbeeld om te barbecueën. Het is verstandig daarvoor beleid op te stellen en waar nodig te handhaven.

4.5 Mobiliteit

Bereikbaarheid en entrees

De Maashaven is goed aangesloten op het aangrenzende stedelijke weefsel en is goed bereikbaar op een korte wandel- en fietsafstand. De ambitie is om het toekomstige park te voorzien van duidelijke uitnodigende entrees en goed te verbinden met de omliggende wijken. De Maashaven-Oostzijde wordt een aantrekkelijke stadsboulevard en maakt deel uit van de stadsas. Deze verbindt de opnieuw ingerichte Coolsingel via de Posthumalaan met het Hart van Zuid. Het is mogelijk dat het aantal rijstroken van de Maashaven - Oostzijde wordt teruggebracht naar één rijstrook per richting. Over een mogelijke versmalling zal pas in een later stadium besloten worden. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat de weg voor langzaam verkeer makkelijker over te steken wordt. Ook kan er ruimte ontstaan voor een aantrekkelijk ingerichte promenade met verschillende bomenrijen, zit- en speelgelegenheden en een tweerichtingenfietspad. Met deze stadsboulevard begint het parkgevoel al op de grens van de bebouwing van de Maashaven-Oostzijde. Wandelend vanuit de Afrikaanderwijk (Pretorialaan of de Paul Krugerstraat) worden bezoekers uitgenodigd de Maashaven-Oostzijde over te steken en het park in te lopen onder de verhoogde metrobaan door. Aan de noordelijke kant van de stadsboulevard is een entree naar de noordelijke heuvel en een sportgebied.

Ook vanuit metrostation Maashaven kunnen bezoekers gemakkelijk het park inlopen. Het plein tussen metrostation Maashaven en de Maassilo wordt een aantrekkelijke plek om aan te komen en te zijn. Metrostation Maashaven sluit goed aan op de Brielselaan, Dordtselaan, Putselaan en Maashaven-Oostzijde: bezoekers kunnen veilig oversteken en de openbare ruimte wordt zo ingericht, dat de voetganger centraal staat. Die wordt als het ware uitgenodigd om vanuit de stadswijken of vanuit de metro het park in te lopen.

Het plangebied is ook goed te bereiken met de fiets. In de directe omgeving van het metrostation zijn ruim voldoende fietsparkeervoorzieningen aanwezig. Ook is voldoende ruimte beschikbaar voor deelmobiliteit (deelfietsen, deelscooters en mogelijk deelauto's). De verwachting is dat de behoefte aan fietsparkeervoorzieningen en deelmobiliteit (met name deelfietsen en elektrische deelscooters) in de toekomst blijft toenemen. Niet alleen door bezoekers van het park, maar ook door het toenemend aantal studenten op Zuid door de ontwikkeling van de Cultuur&Campus met veel onderwijsprogramma's. De openbare ruimte wordt dan ook flexibel ingericht, zodat het in de toekomst mogelijk is om meer ruimte vrij te maken voor extra fietsparkeervoorzieningen en deelmobiliteit.

Daarnaast zal het park ook bereikbaar zijn met de watertaxi, die zal aanmeren op de kop van het park, bij het horecapaviljoen. De huidige watertaxihalte bij de Maassilo wordt verplaatst om zo het park te koppelen aan het uitgebreide netwerk van personenvervoer over water. Deze watertaxihalte heeft een goede verbinding met metrostation Maashaven.

Verkeer

Ruimtelijke ontwikkelingen leiden veelal tot meer verkeersbewegingen. Deze verkeersbewegingen worden afgewikkeld met de auto, fiets en het openbaar vervoer. Het beleid van de gemeente Rotterdam is erop gericht om een betere balans te krijgen tussen de verkeersmodaliteiten. En daarmee zo veel mogelijk van de verkeerstoename te laten plaatsvinden met de fiets en het openbaar vervoer (inclusief lopen) en om de groei van het autoverkeer te beperken. Waar in het verleden ervoor werd gekozen om de auto maximaal te faciliteren wordt nu vaker gekozen om meer ruimte en prioriteit te geven aan langzaam verkeer en OV. Hiervoor heeft de gemeente begin 2020 de Rotterdamse Mobiliteitsaanpak (RMA) vastgesteld. De afgelopen tien jaar zijn de fietsverplaatsingen en verplaatsingen met het openbaar vervoer sterk toegenomen in de binnenstad. Het aantal

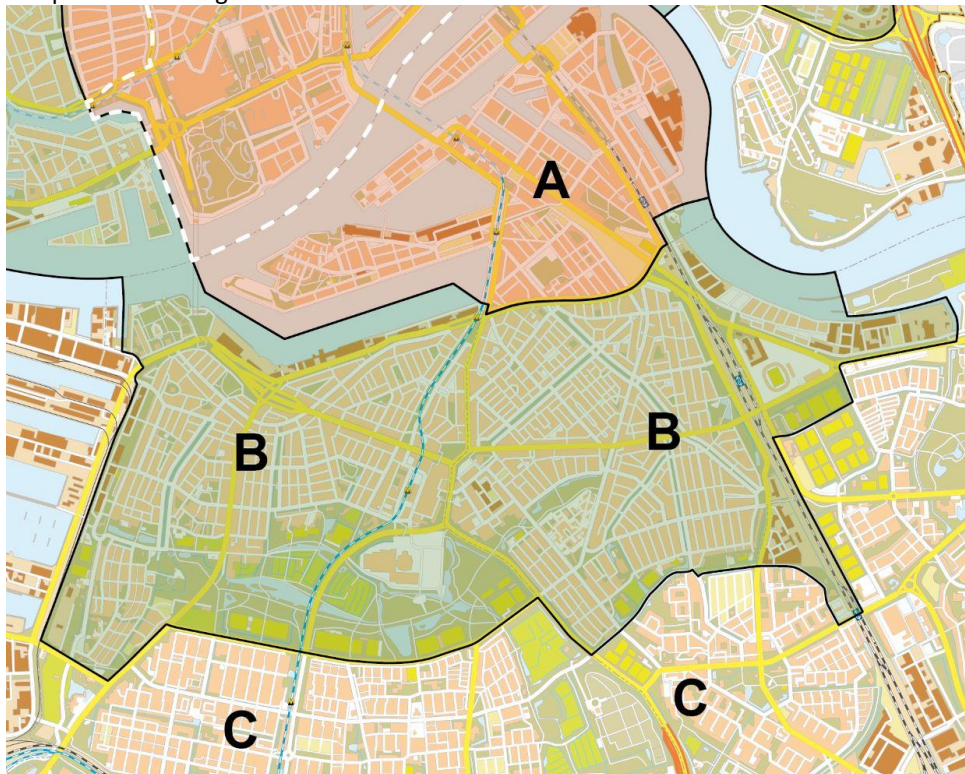
autoverplaatsingen is in deze periode niet toegenomen. Het aandeel fiets en OV in het totaal aantal verplaatsingen neemt in de toekomst toe ten opzichte van het aandeel auto. Zo is in 2040 het aandeel fiets 38% (in 2016 29%), het aandeel OV 34% (in 2016 29%) en auto 28% (in 2016 42%). Dit betekent ook dat er een betere balans moet komen tussen deze vervoerswijzen en dat de ruimte voor het verkeer anders moet worden verdeeld.

Met de voorgenomen ontwikkeling van het Nelson Mandelapark is het mogelijk dat het aantal rijstroken van de Maashaven - Oostzijde wordt teruggebracht naar één rijstrook per richting. Over een mogelijke versmalling zal pas in een later stadium besloten worden. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat voetgangers maximaal de ruimte in het park krijgen en fietsen naar het park wordt gestimuleerd. Autoverkeer is enkel beperkt toegestaan voor laden en lossen bij Maassilo Plaza en het nog te realiseren horecapaviljoen. De ontwikkeling van het park in combinatie met de verkeerskundige ingrepen op de Maashaven-Oostzijde tezamen leiden dan ook niet tot extra (gemotoriseerde) verkeersbewegingen.

Parkeren

De ontwikkeling van de Maashaven zet in op duurzame gezonde mobiliteit. De Maashaven is zeer goed bereikbaar met het OV. Het gebied is door de aanwezige fietsinfrastructuur (en toekomstige fietsparkeervoorzieningen) ook goed met de fiets te bereiken. Het streven is om de autoparkeerbehoefte vanuit het project te beperken (en daarmee minder autoritten). Het Rotterdams parkeerbeleid biedt daarvoor ruimte door middel van vrijstellingsmogelijkheden op de parkeereis (zoals nabijheid OV-stations, extra fietsparkeer capaciteit en inzet op deelmobiliteit). Dit is vastgelegd in het bestuurlijk vastgestelde document 'Beleidsregeling Parkeernormen auto en fiets gemeente Rotterdam 2022' waarin de parkeernormen voor zowel auto's als fietsen zijn opgenomen.

Het parkeren voor auto en fiets moet voldoen aan de eisen beschreven in het document Beleidsregeling parkeernormen auto en fiets 2022, vastgesteld in 2021 door de gemeente Rotterdam. Voor het autoparkeren zijn in Rotterdam drie zones (A, B en C) aangewezen. Het plangebied ligt zowel in zone A als in zone B. Om aan het beleid te kunnen toetsen is er in het bestemmingsplan een bepaling opgenomen waarin staat dat er alleen een omgevingsvergunning voor het bouwen of gebruiken van gronden of bouwwerken mag worden verleend als sprake is van voldoende parkeergelegenheid voor auto's en fietsen op basis van het geldende beleid ten aanzien van parkeren in de gemeente Rotterdam.

Afbeelding 4.5 Verdeling parkeerzones (bron: Beleidsregeling Parkeernormen auto en fiets gemeente Rotterdam 2022)

4.6 Juridische planbeschrijving

4.6.1 Inleiding

Voorliggend bestemmingsplan is opgesteld conform de gemeentelijke standaard, met inachtneming van de bepalingen die zijn opgenomen in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening (Rsro), zoals de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP2012) en het coderingssysteem Informatiemodel Ruimtelijke Ordening (IMRO). In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de wijze waarop de regels en verbeelding van voorliggend plan zijn opgebouwd.

4.6.2 De opzet van de planregels

De regels bestaan uit vier hoofdstukken:

- Inleidende regels (hoofdstuk 1);
- Bestemmingsregels (hoofdstuk 2);
- Algemene regels (hoofdstuk 3);
- Overgangs- en slotregels (hoofdstuk 4).

De regels zijn in overeenstemming met de gemeentelijke standaard. Hierna wordt een korte toelichting gegeven op de in het plan voorkomende bestemmingen.

Inleidende regels

In dit hoofdstuk is een aantal begrippen verklaard die worden gebruikt in de regels. Dit voorkomt dat er bij de uitvoering van het plan onduidelijkheden ontstaan over de uitleg van bepaalde regelingen. Daarnaast is het artikel "Wijze van meten" opgenomen waarin bepaald is hoe de voorgeschreven maatvoering in het plan gemeten moet worden.

Bestemmingsregels

In dit hoofdstuk zijn de in het plan voorkomende bestemmingen geregeld. In ieder artikel is per bestemming bepaald welk gebruik van de gronden is toegestaan en welke bouwregels er gelden. Tevens zijn, waar mogelijk, flexibiliteitsbepalingen opgenomen. Onder de bestemmingsomschrijving is aangegeven voor welke functies de gronden bestemd zijn. Voor sommige functies is een functieaanduiding opgenomen op de verbeelding.

In de bouwregels zijn de bebouwingsmogelijkheden bepaald. Voor de bebouwing zijn bouwvlakken op de verbeelding aangegeven. De bebouwing dient in principe binnen het bouwvlak gesitueerd te zijn.

Hieronder wordt kort ingegaan op de verschillende bestemmingen.

Groen

Het park is een structureel groengebied gelegen tussen de stedelijke blokken en het water en is bestemd als 'Groen'. Hier zijn ook dagrecreatie, evenementen en sport- en speelvoorzieningen mogelijk. Bebouwing is alleen toegestaan ten behoeve van het horecapaviljoen en een uitkijkpunt. Binnen het horecapaviljoen is enkel daghoreca (horeca-categorie 1) toegestaan. Bij de horecavoorzieningen (het paviljoen en de aangrenzende Maassilo) zijn terrassen mogelijk binnen de aanduiding 'terras'. Ook waterbergende voorzieningen, voet- en fietspaden vallen binnen deze bestemming.

Verkeer - Verblijfsgebied

De bestemming 'Verkeer - Verblijfsgebied' is opgenomen voor een smalle strook aan de zijde van de Maashaven Oostzijde. Deze bestemming is conform het vigerende bestemmingsplan en bedoeld om de bestemmingsplangrenzen op elkaar te laten aansluiten. Deze verkeersbestemming geldt voor de ontsluitingswegen met de bijbehorende trottoirs. Daarnaast passen pleinen, snippergroen, speeltoestellen en dergelijke ook binnen deze bestemming. Verder is binnen deze bestemming ook de aanleg van nieuwe waterpartijen en watergangen en waterberging mogelijk, indien dit vanuit het oogpunt van waterbeheer wenselijk is. Dit betekent dat veranderingen in de inrichting van de openbare ruimte kunnen worden doorgevoerd zonder planherziening (mits de veranderingen passen binnen deze bestemming). In de verkeersbestemming zijn daarnaast kleine gebouwtjes van openbaar nut toegestaan.

Water

Het water van de Maashaven is bestemd als 'Water'. In de haven zijn voorzieningen zoals steigers en pontons toegestaan. Steigers zijn bedoeld voor het aanleggen van schepen en boten, waaronder de watertaxi, maar ook vaste of drijvende steigers ten behoeve van verblijven, wandelen, recreëren en groen.

Dubbelbestemmingen

Binnen het bestemmingsplan zijn verschillende dubbelbestemmingen opgenomen. Deze bestemmingen liggen over de enkelbestemmingen en regelen feitelijk dubbelgebruik of bescherming van de gronden.

De dubbelbestemmingen 'Waarde – Archeologie 1', 'Waarde – Archeologie 2' en 'Waarde – Archeologie 3' zijn in de regels opgenomen ter bescherming van de archeologische waarden in het plangebied. Voor bepaalde werkzaamheden in de grond die dieper reiken dan respectievelijk 2 meter onder het maaiveld, de onderwaterbodem en 6,65 meter onder NAP en die tevens een terreinoppervlak groter dan 200 m² beslaan is een omgevingsvergunning nodig. Een beschrijving van de archeologische waarden is gegeven in hoofdstuk 3.

Het plangebied ligt achter primaire waterkeringen die deel uitmaken van dijkkring 17 (IJsselmonde). De in het plangebied gelegen keringen is de Maashaven-Oostzijde. Deze waterkering en de beschermingszone is met de dubbelbestemming 'Waterstaat - Waterkering' aangegeven.

Algemene regels

In dit hoofdstuk worden, in aanvulling op de bestemmingsbepalingen, aanvullende regels gesteld.

Anti-dubbelregel

In deze regel is vastgelegd dat grond die in aanmerking moest worden genomen bij het verlenen van een omgevingsvergunning, waarvan de uitvoering heeft plaatsgevonden of alsnog kan plaatsvinden, bij de beoordeling van een andere aanvraag om omgevingsvergunning niet opnieuw in beschouwing mag worden genomen.

Algemene bouwregels

In dit artikel is een aantal algemene regels opgenomen met betrekking tot het bouwen.

Algemene gebruiksregels

In de algemene gebruiksregels is opgenomen welke regels gelden voor het houden van evenementen.

Algemene aanduidingsregels

In de algemene aanduidingsregels is opgenomen waar en hoeveel evenementen zijn toegestaan binnen het plangebied.

Algemene afwijkingsregels

Dit artikel is een aanvulling op de specifieke afwijkingsregels uit de bestemmingen. In het artikel is een aantal algemene afwijkingen opgenomen, dat met een 'reguliere omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan' kan worden verleend. Het betreft een standaardregeling die het mogelijk maakt om bij de uitvoering van bouwplannen beperkte afwijkingen van het plan bij een omgevingsvergunning mogelijk te maken. Het gaat bijvoorbeeld om een geringe overschrijding van de toegestane bouwhoogte of het mogelijk maken van de bouw van bouwwerken voor het openbaar nut in het openbare gebied.

Overige regels

In dit artikel is een voorwaardelijke verplichting over parkeren opgenomen, waarbij wordt verwezen naar de 'Beleidsregeling parkeernormen voor auto en fiets gemeente Rotterdam 2022'.

Overgangs- en slotregels

In het overgangsrecht is een regeling opgenomen voor bebouwing en gebruik dat al bestond bij het opstellen van het plan, maar dat strijdig is met de opgenomen regeling. Onder bepaalde voorwaarden mag deze strijdige bebouwing en/of strijdig gebruik worden voortgezet of gewijzigd.

In de slotregel is de officiële naam van het plan bepaald. Onder deze naam kan het bestemmingsplan worden aangehaald.

4.6.3 Geometrische plaatsbepaling / verbeelding

Voor het verbeelden van de geometrisch bepaalde bestemmingen is een BGT-ondergrond gebruikt. Dit bestand is opgebouwd in coördinaten in het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting, of kortweg Rijksdriehoekscoördinaten (ook wel: RD-coördinaten). Dit zijn de coördinaten die in Nederland worden gebruikt als grondslag voor onder meer geografische aanduidingen, waarbij de exacte locatie van een gebied wordt vastgelegd. In het plan is met behulp van lijnen, coderingen en arceringen aan gronden (en in dit geval ook wateren) een bepaalde bestemming toegekend. Binnen een bestemmingsvlak zijn met aanduidingen nadere regels aangegeven. Op een afdruk van de geometrische plaatsbepaling, de verbeelding, zijn alle bestemmingen en aanduidingen naast elkaar zichtbaar.

De gegevens zijn digitaal raadpleegbaar. Via de digitale portal waarop het plan wordt gepubliceerd kan, door te klikken op een bepaalde locatie, de bijbehorende bestemmingsregeling worden opgeroepen.

5. Water

5.1 Beleidskader

5.5.1 Rijksbeleid

In 2009 is de Waterwet in werking getreden en op 1 januari 2017 zijn hierin nieuwe normen voor de primaire waterkeringen opgenomen. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening.

Het Nationaal Water Programma 2022–2027 geeft een overzicht van de ontwikkelingen binnen het waterdomein en legt nieuw ontwikkeld beleid vast. We werken aan schoon, veilig en voldoende water dat klimaatadaptief en toekomstbestendig is. Ook is er aandacht voor de raakvlakken van water met andere sectoren. De wateropgaven waar Nederland op dit moment voor staat, de uitdagingen richting de toekomst en de noodzaak van een integrale aanpak vormen de basis voor 3 hoofdambities van het NWP:

- Een veilige en klimaatbestendige delta.
- Een concurrerende, duurzame en circulaire delta.
- Een schone en gezonde delta met hoogwaardige natuur.

Voor bouwen en aanleggen in het rivierbed (het buitendijks gebied) van de grote rivieren is, op grond van de Waterwet en het bijbehorende Waterbesluit, een vergunning nodig van Rijkswaterstaat. Nieuwe (bouw)werken in het rivierbed mogen geen afbreuk doen aan de waterhuishoudkundige functie van de rivier. In het Waterbesluit zijn een aantal (vooral stedelijke) gebieden aangewezen waarop de vergunningplicht niet van toepassing is aangezien die gebieden rivierkundig van minder belang zijn. De Rijnhaven behoort tot het gebied waar geen vergunning van Rijkswaterstaat is vereist.

Buitendijks gebied kan bij hoog water overstromen. Eigenaren in het buitendijks gebied zijn zelf aansprakelijk voor schade door hoog water en zelf verantwoordelijk voor het nemen van maatregelen om zich tegen potentiële schade te beschermen. De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid in openbaar gebied. Bij bestaande situaties kan de gemeente bijdragen aan een goede veiligheidssituatie door het opstellen van evacuatieplannen, bij nieuwe situaties kan dit ook door het opnemen van bepalingen in het ruimtelijk plan.

5.5.2 Provinciaal beleid

De provincie ziet het als haar rol om te zorgen dat gemeenten bij ruimtelijke ontwikkelingen een goede afweging maken van de hoogwaterrisico's. Gemeenten moeten bij nieuwe ontwikkelingen en herstructureringen in buitendijkse gebieden een inschatting maken van het slachtofferrisico bij overstromingen en verantwoorden hoe zij daarmee zijn omgegaan. Het beleidskader is opgenomen in de Provinciale Visie ruimte en mobiliteit en in de Provinciale Verordening Ruimte (VR). De provincie heeft een Risico Applicatie Buitendijks (RAB) ontwikkeld, die gemeenten hierbij kunnen gebruiken.

Met de Visie en Uitvoeringsagenda Rijke Groenblauwe Leefomgeving, Zuid-Holland investeert de provincie in een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. De Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving is een van de bouwstenen voor de toekomstige Provinciale Omgevingsvisie. Het geheel van waterlopen, cultuurhistorie en natuur wordt in de visie opgevat als verweven, een groenblauw netwerk dat ingezet wordt als verbinder tussen landschap, cultuurhistorisch erfgoed, ecologie, recreatie en economie. De provincie wil het groenblauwe netwerk inzetten om het leef- en vestigingsklimaat in de steden te verbeteren door (groenblauwe) verbindingen te leggen tussen de stadscentra en de buitengebieden. Drager van deze verbindingen zijn de historische watersystemen. Voor Rotterdam zijn in de Visie de Rotte en de Schie expliciet benoemd. Een achterliggend doel is herstel van de band van de inwoners van Zuid-Holland met hun leefomgeving.

In de bijbehorende uitvoeringsagenda heeft de provincie een prioritering aangebracht in de ambities uit de visie en een strategische agenda met hoofdpogaven benoemd. De grootste opgave ligt in de stadscentra van Den Haag en Rotterdam.

Voor Rotterdam zijn voor het beleidsveld water vooral de 2e en 3e hoofdpoging van belang;

- Transitie naar een groen en waterrijk stedelijk landschap en infrastructuur.
- Aantrekkelijk en gezond verbinden in een waterrijk Zuid-Holland.

5.5.3 Regionaal beleid

De gemeenteraad van Rotterdam heeft op 18 september 2007 het Waterplan2 Rotterdam vastgesteld. Het Waterplan 2 is een gezamenlijk en integraal product van alle waterbeheerders in de regio. In het Waterplan 2 staat in hoofdlijnen beschreven hoe de gemeente Rotterdam en de waterschappen de komende tijd willen omgaan met het water in de stad. Hierbij wordt met name gekeken naar drie cruciale ontwikkelingen:

- Een hogere waterstand door de stijging van de zeespiegel. In buitendijkse gebieden ontstaan risico's op overstromingen. Versterking van waterkeringen is onvermijdelijk;
- Wateroverlast door toenemende neerslag. Door klimaatsverandering kan er in korte tijd veel neerslag vallen. Om dat water te verwerken is opvang en berging nodig;
- Strengere eisen aan de kwaliteit van het water. Rotterdam wil een aantrekkelijke waterstad zijn, met schoon, helder en planrijk water. De stad moet bovendien voldoen aan de eisen uit de Europese Kaderrichtlijn Water. Er worden voor alle wateren in de stad kwaliteitsbeelden opgesteld volgens die eisen.

Het Waterplan 2 biedt tevens een perspectief voor Rotterdam als waterstad in 2030. De gemeente en de andere waterbeheerders hebben op 5 juni 2013 de herijking van het Waterplan 2 vastgesteld. Dit betreft een herijking van de realisatiestrategie en de introductie van een nieuw uitvoeringsprogramma 2013-2018.

5.5.4 Beleid waterbeheerder

Waterbeheerplan 2022-2027, Waterschap Hollandse Delta

In het Waterbeheerprogramma (WBP) van Waterschap Hollandse Delta zijn de doelen beschreven die het waterschap tijdens de planperiode 2022-2027 wil bereiken voor de primaire taken waterveiligheid, watersysteem, waterketen en wegen.

De doelen voor deze planperiode zijn afgeleid uit de ambities voor de langere termijn (2050). Deze ambities worden, nog meer dan voorheen, beïnvloed door de grote maatschappelijke opgaven van deze tijd, waar het waterschap voor staat. Het omgaan met de gevolgen van een veranderend klimaat én het tegengaan van verdere klimaatverandering springen hierbij het meest in het oog.

Behalve de ambities voor de lange termijn en de doelen die het waterschap in 2027 bereikt wil hebben, gaat het Waterbeheerprogramma ook in op de strategie om te komen tot realisatie van deze doelen. De doelen voor 2027 en de strategie vormen de basis voor de concreet uit te voeren maatregelen. De maatregelen zelf maken geen deel uit van dit Waterbeheerprogramma, maar worden elk jaar opnieuw in het kader van de reguliere planning- en controlcyclus bepaald.

5.5.5 Rotterdams Weerwoord

Het college van B&W heeft in februari 2019 het Rotterdams Weerwoord vastgesteld. Het Weerwoord is het Rotterdamse antwoord op de klimaatverandering. Als stad in de delta van Nederland met een dalende bodem is Rotterdam kwetsbaar voor de gevolgen van klimaatverandering. Klimaatadaptatie, het aanpassen van Rotterdam aan die verandering, is nodig. Want de gevolgen van extremer weer raken iedereen. Om hevige regenval, maar ook langdurige droogte en hitte, grondwateronder- en overlast en bodemdaling aan te pakken zijn sneller en meer ingrepen noodzakelijk in openbaar gebied en op particulier terrein. Door nu actie te ondernemen, kan schade in de toekomst worden beperkt. Tegelijk is flexibiliteit nodig om de aanpak bij te kunnen stellen op basis van nieuwe inzichten. Het Rotterdams Weerwoord richt zich vooral op maatregelen op wijkniveau. In 2019 is samen met de waterschappen gewerkt aan uitvoeringsafspraken.

De belangrijkste versterkingen zijn:

- Vergroening van de stad als adaptatiemaatregel om hitte tegen te gaan, draagt ook bij aan de vertraging van neerslag.

- Vervangen van verharding door groen of doorlatende verharding vergroot de opnamecapaciteit van neerslag én zorgt voor aanvulling van het grondwater. Dit is goed voor gebieden met (te) lage grondwaterstanden.
- Waterbergende voorzieningen op gebouwen combineren met verkoelende maatregelen (groen dak) draagt bij aan reductie van wateroverlast en hitte. Zonnepanelen op groene daken hebben een hogere opbrengst.
- De ontwikkeling naar gebiedsgerichte adaptatie strategieën om de buitendijkse gebieden weerbaar te houden bij hoogwater. Integratie van de dijken en stedenbouw.

De belangrijkste belemmeringen zijn:

- Meer bomen en groen in de stad zorgt voor een grotere watervraag die de gevolgen van droge perioden versterken.
- Vervangen van verharding door groen of doorlatende verharding vergroot de opnamecapaciteit van neerslag én zorgt voor aanvulling van het grondwater. Dit is nadelig voor gebieden met (te) hoge grondwaterstanden.

5.2 Watertoets

Hieronder volgt de inhoudelijke toetsing van het plan aan de verschillende 'waterthema's', zoals die beschreven staan in de Handreiking Watertoets. Toetsing aan deze thema's levert de watertoets op.

Oppervlaktewater

Het plangebied ligt geheel buitendijks en bestaat in de huidige situatie vrijwel geheel uit oppervlaktewater. De Maashaven is eigendom van de gemeente Rotterdam. Het water wordt nautisch beheerd door het Havenbedrijf Rotterdam, divisie Havenmeester. De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de havenbodem.

Voor de aanleg van het park zal een gedeelte van de haven gedempt worden. Dit gebeurt op basis van het vigerende bestemmingsplan. Voor de Waterwet maakt het plangebied deel uit van een waterstaatswerk, te weten rivierbed Nieuwe Maas. De Rijnhaven is onderdeel van het waterstaatwerk 'Rivier' onder de Waterwet, waardoor in principe een vergunning moet worden aangevraagd bij het Rijk (art. 6.5). De Maashaven valt echter in de zone waarvoor een geen vergunning van Rijkswaterstaat is vereist voor het gebruik maken van waterstaatswerken (Waterbesluit art 6.16). RWS heeft echter als waterkwaliteitsbeheerder aangegeven dit project niet als grootschalige bodemtoepassing te beschouwen, maar wil het hergebruik van grond middels een Watervergunning regelen (zie ook paragraaf 9.3).

De Maashaven ligt daarnaast niet in het stroomvoerend deel van de Nieuwe Maas (Grote Rivieren) waardoor de bestemmingsbeperkingen uit artikelen 2.4.3 en 2.4.4 van het Barro niet van toepassing zijn.

De rivier de Nieuwe Maas en het havenbekken Maashaven liggen in een delta: de overgang van de zee naar het rivierenlandschap. Het water van de Maashaven gaat nu twee keer per dag bijna 1,5 meter op en neer als gevolg van het dagelijks tij. Het gemiddeld hoogwater is ongeveer 136 centimeter + NAP en het gemiddeld laagwater is ongeveer -37 centimeter + NAP (gemeten bij Boerengat). In de toekomst zal dit iets stijgen. Het water is meestal zoet, maar onderin is het water zouter (brak). Door verzilting wordt het water in de toekomst vaker brak.

(Grond)wateroverlast en bodemdaling

Het park is klimaatrobust ingericht. De inrichting van het park zorgt ervoor dat nadelige gevolgen van hevige regenbuien, langdurige droogte, hitte, bodemdaling en overstroming zoveel mogelijk worden beperkt.

De aanleghoogte van het park en de voorzieningen (zoals het paviljoen) is minimaal 3.60 meter + NAP (tenzij de veiligheid op een andere manier is aangetoond). Dit is volgens het huidige beleid voor buitendijks bouwen. Voor mogelijke vitale voorzieningen in het park, zoals gemalen of voorzieningen voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater, is een aanleghoogte van minimaal 3.90 meter + NAP vereist. Deze waarden hangen samen met een gematigd KNMI-scenario uit 2006 voor het jaar 2100. De op korte termijn verwachte nieuwe klimaatscenario's van het KNMI leiden mogelijk tot nieuwe inzichten en bijgestelde (hogere) eisen.

Zuid doorsnede van Afrikaanderwijk naar Maashaven

Noord doorsnede van Afrikaanderwijk naar Maashaven

Afbeelding 5.2: Doorsnedes Nelson Mandelapark

Wateroverlast in de openbare ruimte wordt geaccepteerd voor de situaties zoals opgenomen in de verdere uitwerking van de klimaatgerichte normering uit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2025. Eventueel nieuw aan te leggen riolering moet functioneren volgens de uitgangspunten in het Gemeentelijk Rioleringsplan en het geldende programma van eisen Stedelijk water. Uitgangspunt is dat meer dan 50 procent van de neerslagafvoer in een plan- of projectgebied bovengronds zichtbaar en beleefbaar is.

Door de aanleg en inrichting van het park verandert de grondwaterstand van de Maashaven en omgeving. De inrichting van het park houdt hier rekening mee. Vooral het groen is ingericht op de lokale grondwaterstand en fluctuaties daarin. Bij het ontwerp van de aanleg en inrichting van het park wordt rekening gehouden met bodemdaling om het park stabiel te houden en verdere bodemdaling in omgeving tegen te gaan.

Het assortiment gekozen bomen past bij de grondwaterstand en toekomstig brak water. In de toekomst wordt verdere verzilting van de Nieuwe Maas verwacht. Het gekozen groen kan tegen zilte lucht. Voor het gehele park is een overstromingsrobuuste inrichting en materiaalkeuze belangrijk, zoals overstromingsbestendige materialen, constructies en groen.

Veiligheid

De primaire waterkering loopt ten zuiden en oosten van de Maashaven, langs de Brielselaan en de Maashaven-Oostzijde. De primaire waterkering is in grote delen van Rotterdam een duidelijk herkenbare groene, brede dijk. Maar hier is deze een vaak nauwelijks zichtbare verhoging, opgenomen in de bundeling van verkeerswegen en de metrobaan van de Maashaven-Oostzijde. De waterkering is soms zelfs alleen herkenbaar aan muurtjes als onderdeel van de gebouwde omgeving. Aan de Brielselaan - ten zuiden van de havengebouwen en de infrastructuur - is het nog een groene dijk. De primaire waterkering verdeelt het gebied in binnendijks en buitendijks gebied. Het binnendijks gebied wordt door de dijk (primaire waterkering) beschermd tegen overstromingen. Het buitendijks gebied wordt niet beschermd door dijken. De kans op een overstroming is groter dan voor het binnendijks gebied. Alleen kan het water er veel minder diep staan, omdat de buitendijkse gebieden hoog liggen. Momenteel is de kans op water op de kades en overslaande golven in de Maashaven klein. In de toekomst neemt de kans (en de gevolgen) van een overstroming toe door klimaatverandering.

De ligging van het park versterkt waar mogelijk de huidige primaire dijk, zodat deze beter bestand is tegen hogere waterstanden. Het park heeft een grote golfremmende werking, waardoor de waterkering bij extreem hoog water veel minder wordt belast. Het nieuwe park draagt zo bij aan het meer robuust maken van de primaire waterkering van de Maashaven-Oostzijde. Hiermee wordt ingespeeld op het veranderende klimaat. Een robuust ontwerp voor het park verbetert de waterveiligheid, nu en vooral op de (zeer) lange termijn.

Voor het dijktraject dat grenst aan het plangebied (de Maashaven-Oostzijde en Brielselaan) is een veiligheidsnorm van 1:3000 (signaleringsnorm) / 1:1000 (ondergrens) vastgesteld. Deze waterkering is goedgekeurd in de eerste wettelijke beoordelingsronde (2017-2023) met de nieuwe waterveiligheidsnormen. Voor deze kering is op korte termijn geen versterkingsopgave.

Het Waterschap Hollandse Delta beheert de primaire waterkering en toetst of de planontwikkelingen voldoen aan de bestaande eisen en regels (zoals de keur en de legger) van het Waterschap. Voor ontwikkelingen op en rondom de dijk is een vergunning van het Waterschap nodig die ook hieraan voldoet.

Het nieuwe park draagt bij aan de sterkte van de hoofdwaterkering. Het park functioneert als een soort van (grote) vooroever voor de hoofdwaterkering en verbetert daarmee de waterveiligheid. Mogelijk kan hiermee toekomstige versterking uitgesteld worden. In de verdere uitwerking moet duidelijk worden of en zo ja op welke wijze deze extra bescherming voor de toekomst gewaarborgd moet worden.

Het is van belang om in iedere volgende fase de laatste stand van het beleid van zowel de gemeente (uitgiftepeilen) als het waterschap na te gaan en deze toe te passen in verband met de continue kennisontwikkeling over onder andere zeespiegelstijging en beoordeling van dijken op nationaal niveau.

Afbeelding 5.3: Infiltratiemogelijkheden Nelson Mandelapark

Waterkwaliteit

De Nieuwe Maas en de aanliggende havens zijn een KRW waterlichaam. Gegevens over de waterkwaliteit zijn beschikbaar in de factsheets die een bijlage vormen bij de stroomgebiedsplannen 2022-2026. De Nieuwe Maas wordt gekarakteriseerd als een sterk veranderd waterlichaam. Dit betekent dat de Nieuwe Maas door menselijke activiteiten wezenlijk is veranderd van aard en dat dit niet door herstelmaatregelen ongedaan gemaakt kan worden. Voor een sterk veranderd waterlichaam is herstel naar een goede ecologische toestand meestal niet haalbaar. Voor sterk veranderde waterlichamen zijn daarom aangepaste normen geformuleerd.

De gemeente Rotterdam overweegt, in het kader van het circulair maken van grondstromen, om voor het dempen van het oostelijke deel van de Maashaven Rotterdamse stadgrond te gebruiken. Hiervoor is onderzoek gedaan naar het toepassen van hergebruiksgrond in een voormalige industriehaven (Maashaven) onder de Waterwet. Deze onderzoeken zijn opgenomen als bijlage 5 en 6 bij deze toelichting. De doelstelling van de Waterwet is het voorkomen en waar nodig beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbeteren van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. In het onderzoek is laten zien dat chemische en ecologische kwaliteit van de Maashaven zal verbeteren door de aanleg van het Nelson Mandelapark met hergebruiksgrond, waarbij tegelijk een enorme impuls wordt gegeven aan de maatschappelijke functies van het gebied.

Op basis van deze integrale benadering wordt gesteld dat het aanleggen van het Mandelapark met klasse Industriegrond de voorkeur heeft boven het gebruik primaire grondstoffen. Hiermee wordt niet alleen voldaan aan de doelstellingen van de Waterwet maar ook aan doelstellingen op andere beleidsterreinen zoals circulariteit en klimaat (stikstof- en CO₂-reductie; doordat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van materialen die in de regio vrijkomen).

Doordat een aantal hectare vervuilde waterbodem door de aanleg van het park wordt verwijderd en afgedekt wordt de emissie vanuit de verontreinigde waterbodem weggenomen. Dit geeft een kwaliteitsimpuls aan de waterkwaliteit van de haven. De waterkwaliteit verbetert dus ten opzichte van de oude situatie en de kwaliteit van de grond is vergelijkbaar met bagger die vrij verspreid wordt in de Rijn en op de Noordzee. Dit zal daarom niet tot verslechtering van de waterkwaliteit leiden.

Riolering

Binnen het plangebied ligt momenteel geen riolering. Het bestemmingsplangebied valt binnen rioleringsdistrict 28 (Zuiden). In de omgeving van het plangebied ligt grotendeels een gemengd stelsel, wat betekent dat het huishoudelijk afvalwater gezamenlijk met het hemelwater wordt afgevoerd naar de afvalwaterzuivering (AWZI). District Zuiden voert af naar district 23 Charlois en vervolgens naar de AWZI Dokhaven. Regenwater dat op de kades valt wordt gedeeltelijk rechtstreeks afgevoerd naar de havenbekkens en de Nieuwe Maas.

Voor het plan wordt gestreefd naar het scheiden van vervuilde en schone waterstromen. Het schone hemelwater wordt zoveel mogelijk lokaal verwerkt en/of opnieuw gebruikt. Bij de aanleg van het park wordt rekening gehouden met de bestaande uitlaten van het rioolstelsel aan de Maashaven-Noordzijde en met het uitstroompunt van de persleiding van het waterschap Hollandse Delta aan de Maashaven-Oostzijde. Beide lozingspunten dienen functioneel te blijven na aanleg van het park.

Beheer en onderhoud

Het beheer en onderhoud van het inzamelings- en transportstelsel van afvalwater, kortom de riolering, ligt bij de gemeente Rotterdam. Het Hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor het transport vanuit het eindgemaal tot en met afvalwaterzuiveringsinstallatie en de zuivering van het aangeleverde afvalwater.

Voor de natuurvriendelijke oever is het streven om deze onderhoudsvriendelijk te maken. Erosie van de oevers en dichtslibbing van de geul moet beperkt blijven. Daar waar dit niet kan of niet gewenst is, moet er voldoende vrije ruimte zijn voor erosie of voldoende overdiepte om de sedimentatie op te vangen. Gemeente Rotterdam en Rijkswaterstaat maken hier samen afspraken over in het vervolgtraject. Aandachtspunt is het verwijderen van (drijf)vuil op de overgangen tussen land en water. Gemeente Rotterdam, Havenbedrijf Rotterdam, Rijkswaterstaat en mogelijk andere partijen maken hierover afspraken.

5.3 Conclusie

Het aspect water vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

6. Milieu

6.1 Inleiding

Rotterdam is een compacte stad. Compact bouwen biedt aan de ene kant grote voordelen voor milieu en duurzaamheid op een hoger schaalniveau (minder mobiliteit, minder aantasting van natuurlijk en landelijk gebied). Aan de andere kant kan door compact bouwen de milieubelasting in de stad toenemen. Dit wordt de paradox van de compacte stad genoemd. Rotterdam moet bovenal een leefbare stad zijn. Een woonomgeving met weinig milieuhinder is één van de aspecten die de leefkwaliteit bepalen naast bijvoorbeeld voorzieningen, bereikbaarheid, kwaliteit van de publieke ruimte en sociale veiligheid. Het milieubeleid in Rotterdam streeft ernaar om ondanks de verdichting en intensivering van de stad toch de milieubelasting terug te dringen en de leefkwaliteit als totaal te verbeteren. In het bestemmingsplan moet in het kader van een goede ruimtelijke ordening een afweging worden gemaakt van de wijze waarop milieubelastende en milieugevoelige bestemmingen ten opzichte van elkaar moeten worden gesitueerd. De essentie en het gewicht van milieuonderwerpen is afhankelijk van het gebied, de opgave en eventuele wettelijke eisen. De gemeente Rotterdam is verplicht om bij de voorbereiding van het bestemmingsplan te onderzoeken welke (milieu)waarden bij het plan in het geding zijn en wat de gevolgen van het plan zijn voor deze waarden. Voor de meeste milieuthema's is er landelijk milieuwetgeving aanwezig. Een voorbeeld hiervan is de Wet geluidhinder. Daarnaast is er voor sommige milieuthema's Rotterdams beleid aanwezig. De voor dit plan relevante thema's worden hieronder verder uitgewerkt.

6.2 Milieuzonering

6.2.1 Kader

Bij goede ruimtelijke ordening hoort het voorkomen van voorzienbare hinder door bedrijven en andere activiteiten. Hiervoor bestaan voor nieuwe situaties geen wettelijke normen. In het Rotterdamse beleid voor milieuzonering wordt gebruik gemaakt van indicatieve gebiedstypen en een bedrijvenlijst die is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering).

De VNG-uitgave geeft informatie over milieuhinder van vrijwel alle bedrijfstypen en andere activiteiten. Hierin zijn voor de milieuaspecten geur, stof (luchtkwaliteit), geluid en gevaar indicatieve afstanden bepaald. De aard van de hinder is bepalend voor de vraag in hoeverre tussen een belastende en een gevoelige functie verweving mogelijk is, dan wel ruimtelijke scheiding noodzakelijk is. De VNG-uitgave bevat een tabel met de indicatieve afstanden. Hiermee kan de vraag worden beantwoord welke afstand aanvaardbaar is tussen nieuwe bedrijven/activiteiten en woningen en tussen nieuwe woningen en bedrijven/activiteiten, of welke bedrijven en activiteiten aanvaardbaar zijn in een gebied met functiemenging.

Bij gebieden met functiemenging kan gedacht worden aan stadscentra, winkelcentra, horecaconcentratiegebieden, zones langs stedelijke wegen, woongebieden met kleinschalige en ambachtelijke bedrijvigheid, gebieden nabij industrieterreinen. In deze gebieden is een combinatie van wonen en werken vaak mogelijk. Vaak aanpandig, bij lichte bedrijvigheid, of naast elkaar, bij de iets zwaardere bedrijven en met aandacht voor de ontsluiting bij bedrijven met een verkeersaantrekkende werking.

De gemeente Rotterdam bestemt in haar bestemmingsplannen de functies zoals agrarische doeleinden, kantoren, detailhandel, horeca, maatschappelijke voorzieningen, sport of recreatie als zodanig en niet als bedrijfsbestemming. In de bijgevoegde bedrijvenlijst zijn deze bestemmingen dan ook niet opgenomen. Voor het inpassen van die functies wordt echter wel gebruik gemaakt van de VNG-uitgave.

6.2.2 Plangebied en omgeving

Het Rijnhaven-Maashavengebied is een gebied waar diverse verspreid liggende functies voorkomen en kan daarom volgens de verdeling binnen de gemeente Rotterdam aangemerkt worden als gebiedstype 'gemengde wijk'. Op basis van de VNG-brochure is dit gelijk te stellen aan een 'gemengd gebied'; een gebied met een matige tot sterke functiemenging of een gebied dat gelegen is nabij hoofdinfrastructuur. Het projectgebied is gelegen in

een gebied met verscheidene functies, waaronder detailhandel, kantoren, bedrijvigheid en wonen. Daarnaast ligt het metrostation Maashaven naast het plangebied. Kenmerkend voor het omgevingstype 'gemengd gebied' is dat sprake is van een zekere verstoring en dus van een relevant andere omgevingskwaliteit dan in een rustig woongebied. Gelet op de aanwezige functies en infrastructuur is ter plaatse van het voorliggende plangebied sprake van het omgevingstype 'gemengd gebied', waardoor de richtafstand terug kan worden gebracht met één afstandsstap. Dit geldt niet voor de richtafstand voor veiligheid.

Terrassen

De wens bestaat om een horecapaviljoen (met terras) te realiseren in het park, en terrassen mogelijk te maken op het plein voor de Maassilo. Om de optredende geluidniveaus ten gevolge van de terrassen ter plaatse van de omliggende geluidgevoelige bestemmingen te bepalen en beoordelen, is een akoestisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is als bijlage 9 bij deze toelichting opgenomen.

Voor de beoordeling is allereerst gebruik gemaakt van de beoordelingssystematiek uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'. Daarnaast is de geluidbelasting beoordeeld op basis van het Activiteitenbesluit milieubeheer. De berekeningen zijn uitgevoerd overeenkomstig de 'Handleiding meten en rekenen industriellawaai' 1999. De meest nabijgelegen bestaande geluidgevoelige bestemmingen (woningen) betreffen:

- De woningen ten oosten van de Maashaven Oostzijde, ten oosten van de terrassen, op circa 80 meter afstand.
- De woningen ten noorden van de Maashaven Noordzijde, ten noorden van de terrassen, op circa 160 meter afstand.

Toetsingskader - VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'

Volgens bijlage 1 van de VNG-publicatie vallen 'Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.' in milieucategorie 1, met een richtafstand van 0 meter in geval van omgevingstype 'gemengd gebied'. Horecagelegenheden met terrassen zijn in de VNG-publicatie echter niet als zodanig benoemd. Vanwege de zwaardere milieubelasting die het terras veroorzaakt ten opzichte van een horecagelegenheid zonder terras heeft de gemeente om een akoestisch onderzoek verzocht, ondanks dat in beginsel aan stap 1 wordt voldaan.

Uit het akoestisch onderzoek volgen de volgende berekeningsresultaten:

Berekeningsresultaten - langtijdgemiddelde beoordelingsniveaus

Uit de uitgevoerde berekeningen blijkt dat het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau:

- Ten gevolge van het terras 'horecapaviljoen' ten hoogste $L_{Ar,LT} = 43$ dB(A) etmaalwaarde bedraagt;
- Ten gevolge van het terras 'maassilo' ten hoogste $L_{Ar,LT} = 48$ dB(A) etmaalwaarde bedraagt;
- Ten gevolge van het terras 'gebouw 1-5' ten hoogste $L_{Ar,LT} = 46$ dB(A) etmaalwaarde bedraagt;
- Ten gevolge van de drie terrassen gezamenlijk ten hoogste $L_{Ar,LT} = 50$ dB(A) etmaalwaarde bedraagt.

Uit de toetsing van de berekeningsresultaten blijkt dat voor wat betreft het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau voldaan wordt aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit en de toetswaarden uit de VNG-publicatie. Daarmee is voor wat betreft dit aspect sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Berekeningsresultaten - maximale geluidsniveaus

Uit de uitgevoerde berekeningen blijkt dat het maximale geluidsniveau ten hoogste 48 dB(A) in alle beoordelingsperioden bedraagt. Uit de toetsing van de berekeningsresultaten blijkt dat voor wat betreft het maximale geluidsniveau voldaan wordt aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit en de toetswaarden uit de VNG-publicatie. Daarmee is voor wat betreft dit aspect sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat zowel voor wat betreft het langtijdgemiddeld beoordelingsniveau als het maximale geluidsniveau ter plaatse van de omliggende woningen voldaan wordt aan de grenswaarden uit het Activiteitenbesluit en de toetswaarden uit de VNG-publicatie. Daarmee is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat en kunnen de terrassen gerealiseerd worden.

6.2.3 Conclusie

Het aspect milieuzonering vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

6.3 Geluid

6.3.1 Kader

Bij het ontwikkelen van een nieuw ruimtelijk plan is het belangrijk rekening te houden met geluidsbronnen en de mogelijke hinder of overlast daarvan voor mensen. De basis voor het beoordelen van geluid is de Wet geluidhinder en de Luchtvaartwet. In deze wetten liggen normen vast voor geluid afkomstig van de industrie, wegverkeer, spoorwegverkeer en luchtvaartverkeer.

Volgens de Wet ruimtelijke ordening dient in het kader van goede ruimtelijke ordening sprake te zijn van een goede leefkwaliteit, of leefomgevingskwaliteit. Deze begrippen zijn niet duidelijk omlijnd en kennen vele invalshoeken. Met betrekking tot geluid betekent het echter dat niet alleen gekeken wordt naar de geluidsbronnen genoemd in de Wet geluidhinder, maar ook naar niet wettelijke geluidsbronnen zoals scheepvaart, tramverkeer, 30 km/uur wegen, parkeervoorzieningen. Hierbij wordt het geluidsniveau in beeld gebracht. In de Wet geluidhinder staan de geluidsgevoelige bestemmingen genoemd waarvoor maximaal toelaatbare geluidsbelastingen gelden, maar ook hier geldt dat in het kader van een goede ruimtelijke ordening gekeken moet worden naar bestemmingen die in de Wet geluidhinder niet als geluidsgevoelig zijn aangemerkt (maar dit wel kunnen zijn) en naar de typologie en inrichting van de gebieden, zoals een levendig gebied met horeca, parken of plekken voor voorzieningen of installaties.

Rotterdams beleid

In het bestemmingsplan wordt een opsomming van geluidsgevoelige bestemmingen en eventueel nieuwe bronnen, of aanpassingen van bestaande bronnen weergegeven. Onderzocht wordt of de maximaal toelaatbare geluidsbelasting (ook wel voorkeurswaarde genoemd) overschreden wordt. Is dit het geval, dan is onderzoek noodzakelijk naar maatregelen die genomen kunnen worden om de geluidsbelasting terug te dringen. Indien het niet haalbaar blijkt de geluidsbelasting terug te dringen tot de maximaal toelaatbare waarde biedt de Wet geluidhinder de mogelijkheid een hogere maximaal toelaatbare geluidsbelasting vast te stellen. Dit heet het nemen van een Besluit hogere waarden. De motivering van dit besluit moet voldoen aan het Rotterdamse Ontheffingsbeleid Wet geluidhinder. Dit beleid is erop gericht het aantal geluidsgehinderden zo veel mogelijk terug te dringen.

6.3.2 Plangebied

Met dit bestemmingsplan worden geen geluidsgevoelige objecten mogelijk gemaakt, waardoor een toetsing aan de Wet geluidhinder niet van toepassing is. Wel kan het park voor geluidsoverlast zorgen op de omliggende woningen, onder andere door de toekomstige evenementen die in het park zullen plaatsvinden. Het geluid vanuit de horecavoorzieningen die in het park mogelijk worden gemaakt worden nader toegelicht onder het kopje 'bedrijven en milieuzonering'.

Industrielawaai

Het plangebied ligt binnen de geluidzone van het industrieterrein Maashaven-Rijnhaven. Er is een bestemmingsplan in voorbereiding waarin het industrieterrein verkleind wordt en daarmee ook de geluidzone Maashaven-Rijnhaven. Dit plan heeft reeds als ontwerp ter inzage gelegen. De geluidzone zal na verkleining slechts voor een klein gedeelte over het park liggen. Binnen dit gebied worden geen gevoelige objecten mogelijk gemaakt. Dit aspect leidt dan ook niet tot belemmeringen.

Evenementen

Ten behoeve van de evenementen die in de toekomst zullen worden gerealiseerd in het Nelson Mandelapark, is onderstaand kader opgenomen in de regels van dit bestemmingsplan:

In dit nieuwe park kan door middel van evenementen de cultuurparticipatie worden vergroot in een gebied waar dit nu nog achterblijft. Op basis van vergelijkbare locaties, de hoge ambities in dit nieuwe park en de gewenste verlevendiging van Rotterdam – Zuid is onderstaand kader opgenomen in de regels.

Categorie	Maximaal aantal bezoekers gelijktijdig aanwezig	Maximaal aantal evenementen per jaar	Maximaal aantal evenementen-dagen per jaar	Maximale geluidbelasting ter plaatse van de gevel van het dichtstbijzijnde geluidgevoelige object
Groot I	>2500 tm 10000	1	1	81 dB(A), 96 dB(C) (19-23 uur) 79 dB(A), 94 dB(C) (15-19 uur) 77 dB(A), 92 dB(C) (12-15 uur)
Groot II	>2500 tm 10000	2	2	75 dB(A), 90 dB(C)
Groot III	>2500 tm 10000	2	6	70 dB(A), 80 dB(C)
Middel	501 tm 2500	2	4	70 dB(A), 80 dB(C)
Klein	≤500	8	12	65 dB(A), 75 dB(C)

Geluid speelt een belangrijke rol bij evenementen aangezien veel muziekevenementen of sportevenementen versterkt geluid nodig hebben om het publiek te bereiken. Er is geen wetgeving die voorziet in een duidelijke geluidgrenswaarde waaraan evenementen moeten voldoen ter bescherming van een goed woon- en leefklimaat. In dit bestemmingsplan is de balans gezocht tussen een rustig park dat enkele dagen per jaar gebruikt mag worden voor een evenement met een hoge geluidbelasting. Om succesvol een muziekevenement te kunnen houden voor 10.000 mensen is een hoge geluidbelasting noodzakelijk. In het bestemmingsplan is opgenomen dat dit maximaal één keer per jaar mag, categorie Groot I met maximaal 81 dB(A) en 96 dB(C). Daarnaast zijn twee evenementendagen voor een groot evenement toegestaan met relatief hoge geluidbelasting van 75 dB(A) en 90 dB(C). Categorie Groot III is bijvoorbeeld geschikt om sportevenementen te kunnen organiseren.

Een hoge geluidgrenswaarde is acceptabel omdat dit maximaal 3 keer per jaar is toegestaan tot maximaal tot 23:00 uur. Evenementen van deze omvang worden jaarlijks voorafgaand aan het evenementenseizoen bekend gemaakt via het Evenementenoverzicht dat door het college van B&W wordt vastgesteld. Op deze manier is tijdig duidelijk wanneer grote evenementen in het Nelson Mandelapark zullen plaatsvinden. De evenementenorganisator is verantwoordelijk voor een goede, duidelijke communicatie met bewoners en ondernemers. De manier waarop gecommuniceerd wordt met de bewoners is onderdeel van de evenementenvergunningaanvraag. Zie hiervoor ook Nota Evenementenvergunningen 2019.

6.3.3 Conclusie

Het aspect geluid vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

6.4 Luchtkwaliteit

6.4.1 Kader

Met betrekking tot de luchtkwaliteit zijn in het bestemmingsplan twee aspecten van belang. Ten eerste dient nagegaan te worden wat de gevolgen zijn van het plan voor de (lokale) luchtkwaliteit. Daarnaast dient te worden nagegaan of de gewenste bestemming past bij de aanwezige luchtkwaliteit. Dit geldt vooral voor bestemmingen die gevoelig zijn voor een verminderde luchtkwaliteit zoals scholen, kinderopvang, bejaardenhuizen, maar ook woningen. Volgens Titel 5.2 Luchtkwaliteitseisen van de Wet milieubeheer (Wet luchtkwaliteit) zijn grenswaarden opgenomen voor de volgende stoffen; zwaveldioxide, stikstofdioxide, stikstofoxiden, zwevende deeltjes (fijnstof), lood, koolmonoxide en benzeen. De grenswaarden voor stikstofdioxide en fijnstof worden in Nederland op bepaalde plaatsen overschreden. Vooral langs drukke wegen in stedelijk gebied. Aan de andere grenswaarden wordt voldaan.

De kern van de Wet luchtkwaliteit is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). In de gebieden waar de normen voor luchtkwaliteit niet worden gehaald, verbeteren de betrokken overheden met

gebiedsgerichte programma's de luchtkwaliteit. Het NSL bevat zowel ruimtelijke ontwikkelingen die de luchtkwaliteit verslechteren als maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren. Het NSL moet ervoor zorgen dat overal de grenswaarden worden gehaald. Een groot deel van de maatregelen uit het NSL wordt nu al uitgevoerd. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden.

Tegelijk met de Wet luchtkwaliteit is het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen) in werking getreden. De wet maakt onderscheid tussen ruimtelijke projecten die in betekenende mate bijdragen aan de luchtvervuiling en projecten die daaraan niet in betekenende mate bijdragen. Het besluit regelt de grens daartussen. Het NSL bepaalt de grens tussen wel of niet in betekenende mate op 3% van de grenswaarde. Ruimtelijke ontwikkelingen worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit bij de vaststelling van een ruimtelijk plan. Ontwikkelingen die niet in betekenende mate bijdragen hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden. De gemeenteraad kan een bestemmingsplan vaststellen als:

- er door de (ontwikkelingen in) het plan geen grenswaarden worden overschreden;
- de concentratie in de buitenlucht van de desbetreffende stof door het plan verbeterd of ten minste gelijk blijft;
- er sprake is van een beperkte toename van de concentratie van de desbetreffende stof en deze toename wordt gecompenseerd door een met het plan samenhangende maatregel of effect;
- het plan niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtvervuiling;
- de in het plan opgenomen ontwikkelingen passen binnen het NSL, of een programma voor het verbeteren van de luchtkwaliteit dat door een ander bestuursorgaan dan het Rijk is opgesteld.

Rotterdams beleid

Om de luchtkwaliteit in Rotterdam te verbeteren en de ontwikkeling van de stad blijvend mogelijk te maken is de Rotterdamse strategie voor Besluit luchtkwaliteit vastgesteld, uitgewerkt in de Rotterdamse aanpak luchtkwaliteit. Daarin worden verschillende maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren beschreven. Zo is een slechte luchtkwaliteit bij nieuwbouw een belangrijk aandachtspunt. Herstructurering is alleen mogelijk als dat resulteert in netto minder blootgestelde inwoners. In overschrijdingsgebieden is nieuwbouw niet toegestaan.

Rotterdam kent een Beleidsregel buitenklimaat: Luchtkwaliteit bij scholen en kinderopvang. De beleidsregel is van toepassing op scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs en kinderopvang. Deze beleidsregel heeft tot doel het tegengaan van blootstelling van kinderen aan te hoge concentraties van schadelijke stoffen in de buitenlucht. De beleidsregel heeft betrekking op de gronden binnen 100 meter vanaf de rand van een snelweg en binnen 50 meter vanaf de rand van een drukke binnenstedelijke weg (de belaste zone). De beleidsregel is bedoeld om toe te passen bij het opstellen van nieuwe bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen voor het afwijken van het bestemmingsplan. Toepassing van de beleidsregel in een plan wil zeggen dat er binnen de belaste zone in principe geen nieuwe bestemmingen worden toegekend waarbinnen scholen en kinderdagverblijven mogelijk zijn.

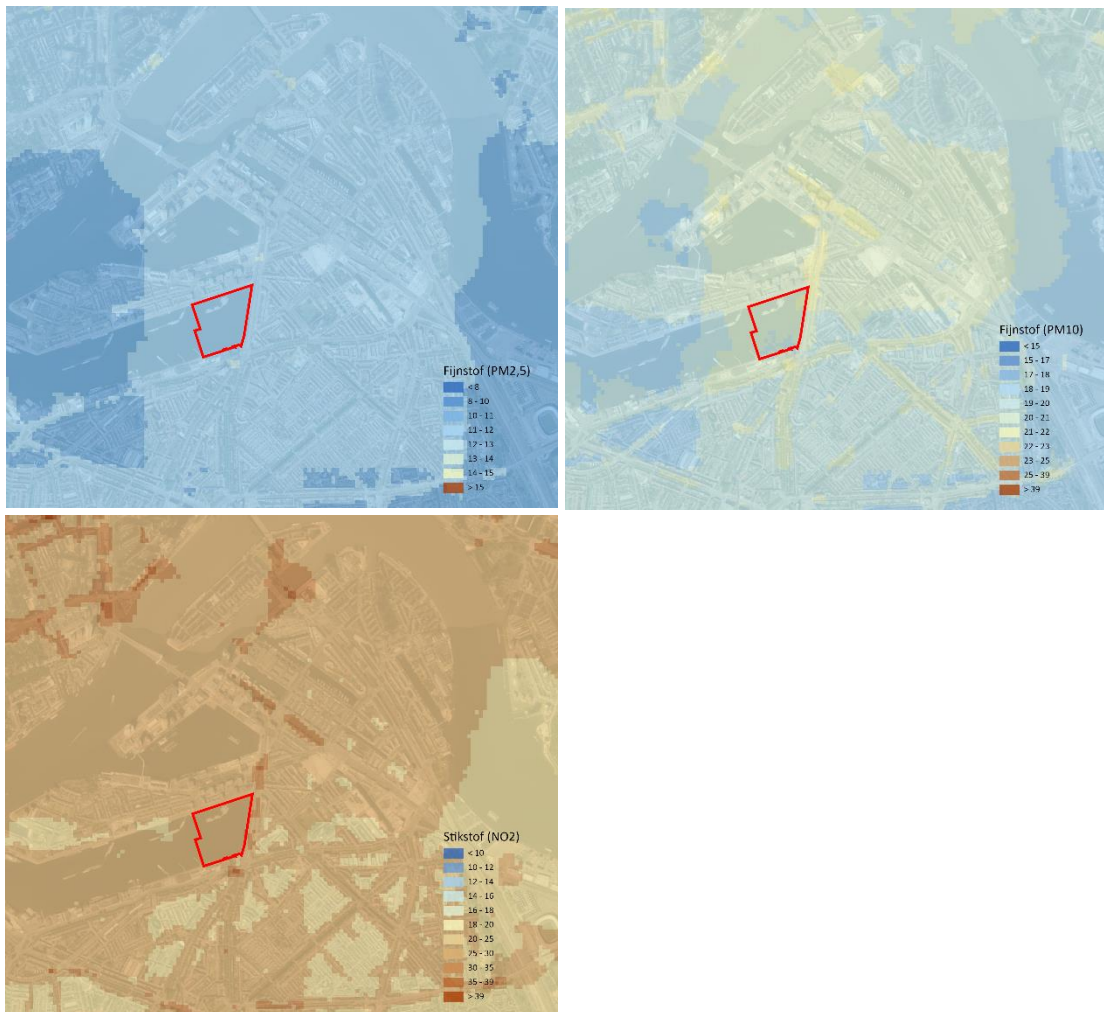
6.4.2 Plangebied

De ontwikkeling van het park leidt niet tot extra (gemotoriseerde) verkeersbewegingen (zie paragraaf 4.5). Daarmee leidt de ontwikkeling dan ook niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit.

Goede ruimtelijke ordening

Voor de volledigheid zijn de jaargemiddelde concentraties NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} bekeken ter plaatse van het plangebied. Afbeelding 6.2 toont de jaargemiddelde concentraties weergegeven voor het peiljaar 2022 ter hoogte van de planlocatie.

Uit deze afbeelding blijkt dat de jaargemiddelde concentraties NO₂, PM₁₀ en PM_{2,5} ter plaatse van het plangebied voor de voorgenoemde stoffen niet meer bedragen dan de jaargemiddelde grenswaarde van 40 µg/m³ (voor NO₂ en PM₁₀) en 25 µg/m³ (voor PM_{2,5}). Gezien bovenstaande is sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Afbeelding 6.2: Concentraties PM_{2,5}, PM₁₀ en NO₂ (2020) (bron: RIVM)

6.4.3 Conclusie

Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan.

6.5 Bodem

6.5.1 Kader

De kwaliteit van de bodem wordt gewaarborgd in de Wet Bodembescherming. De bodemkwaliteit kan van invloed zijn op de beoogde functies, of financiële haalbaarheid van een bestemmingsplan. De bodem zelf kan ook verschillende functies hebben, zoals een archeologische-, of aardkundige waarde, energie-opslag, waterberging, drinkwaterwinning. Deze functies worden indien relevant eerder in deze toelichting beschouwd. In deze paragraaf staat de kwaliteit van de bodem centraal. Ter bescherming van toekomstige gebruikers worden bij nieuwe bestemmingen, of veranderingen van de huidige bestemmingen bepaalde eisen gesteld aan de kwaliteit van de bodem. Dat betekent dat soms onderzoek moet worden gedaan naar de bodemkwaliteit. Indien daaruit blijkt dat er sprake is van een (vermoedelijk) ernstige bodemverontreiniging wordt in deze paragraaf aangegeven hoe daar in relatie met de beoogde bestemming mee wordt omgegaan. Daaruit zal moeten blijken dat de beoogde bestemming haalbaar is.

6.5.2 Plangebied

Als voorbereiding op de aanleg van het park is in 2018 al de eerste (onderwater)fase uitgevoerd. Uit waterbodemonderzoek in 2017 en 2018 (bijlage 2 en 3) bleek dat een groot deel van de waterbodem van de Maashaven sterk verontreinigd was. Hierom en om de gewenste stabiliteit te realiseren is in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam een hoeveelheid slap materiaal (zoals baggerspecie en klei) gebaggerd tot ongeveer -12,50 meter NAP. Ook is een hoeveelheid gedumpt vuil verwijderd. In totaal is ongeveer 80.000 m³ sterk verontreinigde baggerspecie en sterk verontreinigd vuil verwijderd en afgevoerd naar verwerkers en de Slufter. Vervolgens is in 2018 ongeveer 200.000 m³ zand aangevoerd vanuit het project 'Verdieping Nieuwe Waterweg'. Het zand is aangebracht op de gebaggerde waterbodem tot aan een diepte van ongeveer -6,65 meter NAP om de nautisch gegarandeerde diepte (NGD) te waarborgen.

In het kader van de aanleg van het park zal aanvullend gebaggerd moeten worden, aangezien het huidige plangebied groter is dan in 2018 het geval was. Hiervoor is aanvullend waterbodemonderzoek verricht om inzicht te krijgen in de waterbodemkwaliteit in het te baggeren gebied. Het volledige onderzoek is opgenomen als bijlage 4 bij deze toelichting. In deze paragraaf zijn de belangrijkste conclusies beschreven.

Op basis van de resultaten blijkt dat de eerste 0,5 meter van het slib niet sterk verontreinigd is en de lagen eronder wel. Dit duidt erop dat de belasting van de onderzoekslocatie de laatste jaren minder is geweest dan in het verleden. De bepalende parameters zijn zware metalen en minerale olie. Gezien de te verwijderen baggerspecie niet toepasbaar is onder water of op landbodem is het aannemelijk dat de baggerspecie afgevoerd zal worden naar een erkend verwerker, de Slufter. De monsters zijn aan de normen van de Sluftertoets getoetst en hieruit blijkt dat al het slib geschikt is voor berging de Slufter.

De kleilaag die onder de sliblaag is gelegen, is niet geschikt voor de Slufter, deze is te schoon. Indien klei verwijderd zal worden dan zal dit hooguit 0,5 meter zijn. Gezien de oppervlakte van de locatie zal het in praktijk lastig worden om tijdens de werkzaamheden het slib van de kleilaag te scheiden. Wanneer het gemiddelde van de kwaliteit van de onderste sliblaag en de kleilaag wordt genomen, dan is de kwaliteit wel geschikt om het materiaal naar de Slufter af te voeren (bepalende parameter EtFOSAA). Gezien de praktische uitvoerbaarheid en het gemiddelde gehalte van EtFOSAA zal ook de kleilaag naar de Slufter afgevoerd kunnen worden.

Voorafgaand aan de werkzaamheden moet een melding in het kader van artikel 1.10 in samenhang met 1.19 Blbi te worden verricht. Gezien de kwaliteit van de baggerspecie de interventiewaarde overschrijdt en een hoeveelheid van meer dan 1.000 m³ is, moet bij deze melding een werkplan worden toegevoegd.

Tevens dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden onder milieukundige begeleiding (BRL SIKB 6000, protocol 6003). Ook is het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden door een BRL SIKB 7000, protocol 7003 erkende aannemer noodzakelijk.

6.5.3 Conclusie

De nieuwe baggerwerkzaamheden zijn reeds gestart. Als die werkzaamheden zijn afgerond, wordt gestart met het aanbrengen van zand. Waarschijnlijk wordt het aanbrengen van zand gecombineerd met het aanbrengen van damwanden, glooiingen en steigers. Deze bouwwerkzaamheden zijn naar verwachting eind 2023 of 2024 gereed. Het zandpakket klinkt nog gedurende 1 jaar ongeveer 1 à 2 meter in (consolideren). Na deze consolidatieperiode kan vanaf 2025 of 2026 worden gestart met het definitief inrichten van het park.

6.6 Externe veiligheid

6.6.1 Kader

Externe veiligheid gaat over risico's voor de omgeving als gevolg van handelingen met gevaarlijke stoffen, zoals productie, op- en overslag en transport. Rotterdam, met zijn haven en vele industriële activiteiten, is bij uitstek een stad waar externe veiligheid een grote rol speelt. Daarnaast vindt in de regio veel transport van gevaarlijke stoffen plaats. Dat Rotterdammers daardoor gemiddeld een groter risico lopen betrokken te raken bij een

incident met gevaarlijke stoffen is evident. Verantwoord omgaan met die risico's is een belangrijke opgave voor Rotterdam. Het reduceren en beheersen van deze risico's is het terrein van externe veiligheid.

Externe veiligheid heeft betrekking op inrichtingen (risicovolle bedrijven), transport (water, weg, spoor en buisleidingen) en luchthavens. In het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) worden veiligheidsnormen opgelegd aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Er is aparte wetgeving voor vuurwerk en explosieven voor civiel gebruik. Het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) beschrijft het beleid van de overheid over de afweging van veiligheidsbelangen die een rol spelen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Voor de oevers van de Nieuwe Waterweg en de Nieuwe Maas heeft de provincie in artikel 11 van haar Verordening Ruimte een veiligheidszone vastgesteld, waarin geen bebouwing is toegestaan. De zone is 40 meter bij zeeschepen en 25 meter voor binnenvaartschepen. Voor buisleidingen geldt het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb).

In de wetgeving zijn grenswaarden vastgelegd voor het plaatsgebonden risico (PR) en een oriënterende waarde voor het groepsrisico (GR). Deze hebben als doel zowel individuen als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het PR is de kans dat iemand overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen in zijn omgeving. Dit risico zegt iets over de kans op een ongeval met dodelijke slachtoffers. Het GR is de kans dat meerdere personen tegelijk dodelijk slachtoffer worden van een ongeval met gevaarlijke stoffen in hun omgeving. Daarbij wordt bijvoorbeeld gerekend met tien, honderd of duizend slachtoffers tegelijk. Dit risico zegt iets over de omvang van een ongeval en de maatschappelijke ontwrichting. Het GR kent geen wettelijke normen of grenswaarden, maar een oriëntatiewaarde en een verantwoordingsplicht door het bevoegd gezag.

Rotterdams beleid

De wetgever biedt gemeenten beleidsvrijheid om groepsrisicobeleid te formuleren dat recht doet aan lokale omstandigheden. In Rotterdam is dit vastgelegd in het Beleidskader Groepsrisico. Daarin streeft Rotterdam voor stad en haven naar een situatie waarbij het groepsrisico voor alle nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en/of uitbreiding van risicovolle activiteiten zo laag mogelijk is. Bij voorkeur een situatie die de oriëntatiewaarde niet overschrijdt. Deze ambitie krijgt vorm door, ongeacht de hoogte van het GR ten opzichte van de oriëntatiewaarde, te streven om het GR niet toe te laten nemen, waarbij een afname de voorkeur geniet. Indien dit niet realistisch is wordt door middel van maatwerk gestreefd naar een zo laag mogelijk GR. Bij een toename van het groepsrisico als gevolg van een plan, of een overschrijding van de oriënterende waarde is advies nodig van de Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR).

6.6.2 Plangebied

Voorgenomen ontwikkeling maakt geen (nieuwe) hinderbronnen mogelijk. Toekomstige bezoekers van het park zullen binnen het plangebied niet voor langere aaneengesloten tijd verblijven, maar de toekomstige functies kennen wel een grote publiekaantrekkende werking. Tevens worden er maximaal 4 grote evenementen per jaar georganiseerd. Het Nelson Mandelapark ligt buiten het effectgebied externe veiligheid zoals dat in bestemmingsplan Parapluherziening evenementen is opgenomen. Hierdoor gelden er geen aanvullende veiligheidsvoorschriften voor het houden van evenementen.

Vervoer gevaarlijke stoffen

Uit de risicokaart blijkt dat het plangebied in de nabijheid ligt van de Nieuwe Maas, waar transport van gevaarlijke stoffen over plaatsvindt. Over de Nieuwe Maas is ter hoogte van het plangebied uitsluitend sprake van binnenvaart. Dit deel van de rivier is aangeduid als een zogenaamde zwarte route, wat wil zeggen dat de 10-6-plaatsgebonden risicocontour van de vaarroute alleen over het water van de Nieuwe Maas ligt. Het plaatsgebonden risico van het transport van gevaarlijke stoffen over de rivier vormt dus geen belemmering voor voorgenomen ontwikkeling. Langs de Nieuwe Maas is een plasbrandaandachtsgebied gelegen met een breedte van 25 meter vanaf de oever. Het plangebied blijft hier buiten.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen 200 meter vanaf de rand van de vaarweg moet het groepsrisico van het transport van gevaarlijke stoffen worden berekend. De afstand van het plangebied tot de rivier Nieuwe Maas is circa 800 meter, waardoor een berekening niet benodigd is. Daarnaast blijkt uit groepsrisicoberekeningen voor

naastgelegen ontwikkelingen dat het groepsrisico van de maatgevende kilometer vaarweglengte minder dan 0,001 maal de oriëntatiewaarde bedraagt, een zeer laag groepsrisico.

Daarnaast vindt er ook transport van gevaarlijke stoffen plaats over de spoorlijn Rotterdam-Barendrecht. De afstand van het plangebied tot de spoorlijn is circa 1.000 meter. Vanwege deze grote afstand en het relatief lage vervoersaantal van toxische stoffen in de stofcategorie D4 zal het plangebied geen significante invloed hebben op het groepsrisico en is berekening van het groepsrisico niet benodigd. Zodoende dient alleen een beschrijving te worden gegeven van de aspecten 'zelfredzaamheid' en 'bestrijdbaarheid'.

Scenario toxische gassen

Door een incident kan de tankwand scheuren waardoor een groot deel van de toxische vloeistof in korte tijd uitstroomt. De toxische stof verdampt deels direct en wordt gedurende korte tijd meegevoerd door de wind. De resterende vloeistof vormt een plas. Het gevaar kan door de aanwezigen in het benedenwindse effectgebied opgemerkt worden door de herkenbare geur van ammoniak. Aanwezigen kunnen het beste binnen in gebouwen schuilen tegen de toxische effecten van het scenario.

Bestrijdbaarheid en bereikbaarheid

Voor zowel de bereikbaarheid en bestrijdbaarheid van 'dagelijkse incidenten', zoals brand of wateroverlast, als voor calamiteiten op het gebied van externe veiligheid, is het van belang dat de bereikbaarheid voor de hulpdiensten en bluswatervoorzieningen voldoende geborgd zijn. De bestrijdbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten. De brandweer moet in staat zijn om hun taken goed uit te kunnen voeren om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan het voldoende/adequaat aanwezig zijn van aanvalswegen en bluswatervoorzieningen. Het plangebied wordt ontsloten via de Maashaven-Oostzijde. Deze weg is aangesloten op het verdere wegennetwerk van Rotterdam. Het wegennetwerk biedt vluchtmogelijkheden in verschillende richtingen, waardoor altijd van de bron af kan worden gevlucht. Het gedegen netwerk komt de bestrijdbaarheid ten goede. De VRR adviseert eveneens bij deze ontwikkeling zorg te dragen voor toereikende bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen zodat de hulpdiensten bij een incident adequaat kunnen optreden. De regionaal vastgestelde 'Handleiding advies bluswater en bereikbaarheid VRR' biedt mogelijkheden om daar invulling aan te geven.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten. De mogelijkheden voor zelfredzaamheid bestaan globaal uit schuilen en ontvluchting.

In de toekomstige situatie zal een stadspark met diverse invullingen en functies gerealiseerd worden. In het plangebied worden geen functies mogelijk gemaakt die specifiek bedoeld zijn voor personen met een beperkte zelfredzaamheid, zoals ouderen of gehandicapten. Evenwel is het natuurlijk niet uit te sluiten dat kinderen, ouderen en/of gehandicapten in het park aanwezig zijn. Vanuit maatschappelijk oogpunt is het juist gewenst dat dergelijke specifieke doelgroepen zich gelijkmatig 'verspreiden' tussen de reguliere doelgroepen.

In het kader van effectieve zelfredzaamheid, dient de organisatie van evenementen door risicocommunicatie te worden geïnstrueerd over de risico's en de mogelijke maatregelen die zij kunnen nemen. Er kan informatie worden verstrekt over de maatregelen die zijn getroffen ter voorkoming en bestrijding van incidenten en over de daarbij te volgen gedragslijn. De gemeente heeft in dit kader een informatieplicht. Voor de voorlichting kan gebruik gemaakt worden van de campagne "Goed voorbereid zijn heb je zelf in de hand" en de website www.rijnmondveilig.nl.

De alarmering van de aanwezigen wordt momenteel nog gerealiseerd middels het waarschuwings- en alarmeringssysteem (WAS). Dit systeem wordt de komende jaren uitgefaseerd. Het waarschuwingssysteem wordt vervangen door een totaal pakket aan alarmeringsmiddelen, waaronder de calamiteitenzenders, de sirenes, crisis.nl, NL-Alert en het gebruik van sociale media.

Overige risicobronnen

Uit de risicokaart blijkt dat in of in de omgeving van het gebied geen transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen plaatsvindt, dat van invloed is op de externe veiligheid ter plaatse. Ook bevinden zich in de

omgeving van de locatie geen tankstations met lpg-installatie. Daarnaast zijn er geen risicovolle bedrijven in of rond het plangebied gevestigd waarop het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) van toepassing is. Tot slot valt de ontwikkellocatie ook niet binnen de veiligheidszone van een vuurwerkopslagplaats.

6.6.3 Conclusie

Het aspect externe veiligheid vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan. Het plan is voor advies voorgelegd aan de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond (VRR). De VRR is het eens met de gestelde maatregelen. Aanvullend adviseert de VRR bij deze ontwikkelingen zorg te dragen voor toereikende bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen zodat de hulpdiensten bij een incident adequaat kunnen optreden. De regionaal vastgestelde 'Handleiding advies bluswater en bereikbaarheid VRR' biedt mogelijkheden om daar invulling aan te geven.

6.7 Flora en fauna

6.7.1 Inleiding

Per 1 januari 2017 heeft de Wet natuurbescherming (Wnb) onder meer de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet vervangen. De Wet natuurbescherming is de Nederlandse implementatie van het Europese natuurbeleid zoals vastgelegd in de Habitatrichtlijn, de Vogelrichtlijn en in de verdragen van Bern en Bonn.

De Wet natuurbescherming heeft de volgende doelstellingen:

- het behouden en ontwikkelen van natuur;
- het behouden en herstellen van de biodiversiteit;
- het duurzaam kunnen blijven inzetten van natuur voor ecosysteemdiensten en
- het realiseren van samenhangend beleid gericht op het behoud van waardevolle landschappen vanwege hun maatschappelijke functies.

De Wet natuurbescherming verwezenlijkt bovenstaande doelen via; actieve natuurbescherming, gebiedsbescherming, soortbescherming en algemene zorgplicht voor natuur.

Actieve natuurbescherming volgt uit de door de EU aan haar lidstaten opgelegde verplichting zorg te dragen voor een goede stand van de natuur. Op provinciaal niveau is dit onderdeel van de Wet natuurbescherming nog niet uitgewerkt.

De Wet natuurbescherming kent geen procedurele vereisten bij het opstellen van ruimtelijke plannen. In de toelichting van het bestemmingsplan dient te worden gemotiveerd dat het plan aanvaardbaar is vanuit het oogpunt van de Wet natuurbescherming. Het begrip 'aanvaardbaar' betekent dat bij de uitvoering van het plan een vrijstelling geldt of een ontheffing mogelijk is. Bij vaststelling van het (ontwerp) bestemmingsplan dient deze toetsing aan de Wet natuurbescherming in principe afgerond te zijn. Echter het bestemmingsplan kijkt 10 jaar vooruit, en het is nog niet bekend wanneer de mogelijk gemaakte ontwikkelingen ook daadwerkelijk plaats gaan vinden. Uitgebreid onderzoek naar flora en fauna wordt in dit stadium bij een gebiedsbestemmingsplan daarom geen redelijke inspanning geacht. Wel wordt onderzocht of de nieuw mogelijk gemaakte ontwikkelingen geen onoverbrugbare strijdigheden met de Wet natuurbescherming opleveren (aanvaardbaarheidstoets).

Bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen een bestaande bestemming of bij een veranderende bestemming (bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw of renovatie) dient tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden nog wel flora en faunaonderzoek te worden uitgevoerd naar de specifieke effecten van de betreffende ontwikkeling op potentieel aanwezige beschermde flora en fauna.

6.7.1 Rotterdams beleid

Op 18 maart 2014 is door B&W de Rotterdamse Natuurkaart vastgesteld. Het doel van de Natuurkaart Rotterdam is om de omgevingskwaliteit te verbeteren door meer rekening te houden met de ecologische kansen op ontwikkellocaties. Ingezet wordt op het verbinden van gebieden waar ecologische kwaliteit aanwezig is en deze gebieden ook te verbinden met Natuurnetwerk Nederland.

Plangebied

Het plangebied maakt onderdeel uit van de ecologische structuur die op de Natuurkaart Rotterdam zijn aangeduid als kerngebied Getijdenrivier. Daarnaast wordt de potentie weergegeven om de kades van de Rijnhaven te vergroenen. Fysieke negatieve effecten op de Rotterdamse structuur worden door de voorgenomen werkzaamheden in de haven echter niet verwacht. De potentie voor het vergroenen van de kades en de potentie voor de aanleg van getijdennatuur worden in dit project juist bevorderd.

6.7.3 Gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming is één van de belangrijkste kaders voor gebiedsbescherming van natuurwaarden. Deze wet regelt de bescherming van gebieden die als Natura 2000-gebied zijn aangewezen. Wanneer in of in de nabijheid van een dergelijk gebied een activiteit plaatsvindt die leidt tot nadelige effecten op de natuurdoelstellingen van het gebied, dan dient hiervoor een vergunning te worden aangevraagd. Daarnaast bestaan gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur); deze gebieden worden beschermd via het ruimtelijk ordeningsrecht (Barro en/of provinciale structuurvisies en bestemmingsplannen).

Natura 2000

Als gevolg van ruimtelijke ontwikkelingen kunnen effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden. In de omgeving van het plangebied zijn verschillende Natura 2000-gebieden aanwezig, te weten: 'Solleveld en Kapittelduinen', 'Biesbosch', 'Oude Maas', 'Westduinpark & Wapendal', 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' en 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein'. Gelet op de afstand van meer dan 10 kilometer tot Natura 2000-gebieden, en de aard van de ontwikkeling (voornamelijk woningbouw) zijn directe effecten (zoals verstoring, effecten op waterhuishouding en dergelijke) op voorhand uit te sluiten. Effecten die wel op grotere afstand kunnen plaatsvinden zijn de effecten van depositie als gevolg van toename van stikstofemissies. Stikstof die in de omgeving wordt uitgestoten komt daarbij terecht in de natuurgebieden, wat een schadelijk effect heeft op beschermde soorten. Natura 2000-gebieden waar sprake is van overbelasting als gevolg van stikstofdepositie betreffen 'Solleveld en Kapittelduinen', 'Biesbosch', 'Westduinpark & Wapendal', 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck'. Deze gebieden liggen op meer dan 20 km afstand van het plangebied.

Stikstof

Door KuiperCompagnons is een stikstofdepositie-onderzoek uitgevoerd. De berekeningen en de begeleidende notitie zijn als bijlage 8 bij deze toelichting opgenomen. In dit onderzoek is beoordeeld of de aanleg- en de gebruiksfase van de bouw en het gebruik van het Nelson Mandelapark leidt tot een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Uit dit onderzoek wordt geconcludeerd dat met zekerheid kan worden gesteld dat geen sprake is van een toename van de stikstofdepositie binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden door de aanleg en het gebruik van het Nelson Mandelapark. Dit betekent dat significant negatieve effecten op de instandhouding van die gebieden kunnen worden uitgesloten en dat de Wet natuurbescherming niet leidt tot belemmeringen voor de ontwikkelingen in dit plan.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op circa 130 meter afstand van het dichtstbijzijnde Natuurnetwerk Nederland (NNN)-gebied, de Nieuwe Maas. De Rijnhaven staat in open verbinding met de ecologische verbinding de Nieuwe Maas, ten noorden van het plangebied. Directe effecten van de ontwikkeling van de Rijnhaven op dit NNN-gebied worden redelijkerwijs uitgesloten, aangezien de werkzaamheden voornamelijk in de havenkom zelf en aan de oostkant plaatsvinden. In de provinciale verordening is opgenomen dat vervolgstappen alleen nodig zijn bij ruimtebeslag, en dit is niet het geval. Indirecte effecten zijn daardoor niet van toepassing. Vervolgstappen zijn wat betreft de gebiedsbescherming van Natuurnetwerk Nederland niet nodig.

6.7.4 Soortenbescherming

Ook het aspect 'soortbescherming' vindt sinds 1 januari 2017 zijn wettelijk kader in de Wet natuurbescherming; deze wet beschermt de in deze wet aangemerkte soorten planten en dieren, ongeacht waar die zich bevinden. Om de instandhouding van de beschermde soorten te waarborgen moeten negatieve effecten op de

instandhouding worden voorkomen. Hiertoe zijn in de wet verschillende verbodsbepalingen geformuleerd en zijn de soorten onderverdeeld in twee groepen:

- strikt beschermde soorten, volgend uit de Vogel- en Habitatrichtlijn;
- alle overige beschermde soorten, waaronder die uit de Rode Lijst.

In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom door onderzoeksbureau ATKB een quickscan ecologie naar de aanwezigheid van beschermde natuurwaarden uitgevoerd. De quickscan is opgenomen als bijlage 7. Hieronder zijn de resultaten opgenomen.

Beschermde broedvogels

De bebouwing is geschikt als nestlocatie voor gierzwaluw. Als gevolg van de aanleg van het stadspark blijft de bebouwing behouden en worden geen nestlocaties van gierzwaluw vernield. Hierdoor is geen sprake van overtreding van de Wnb als gevolg van vernietiging van nestplaatsen (artikel 3.1, tweede lid). De werkzaamheden zijn niet verstorend voor eventuele nest(plaats)en met broedende gierzwaluwen omdat eventuele nestlocaties buiten de invloedssfeer van de geplande werkzaamheden zijn gelegen. Van overtreding van de Wnb als gevolg van verstoring (artikel 3.1, vierde lid) is daarom geen sprake.

De bebouwing is geschikt voor boomkruiper, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart. Het plangebied is voor de (mogelijk) aanwezige categorie 5-vogels niet van ecologisch hoog belang, omdat het hooguit om enkele broedparen gaat. De te verwachten soorten zijn daarnaast algemeen in Nederland.

Als gevolg hiervan zijn de nesten van categorie 5-broedvogels binnen het plangebied niet jaarrond beschermd. Wel zijn nesten van deze broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) beschermd tijdens het broedseizoen. De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de algemene broedvogels) besproken in paragraaf 5.4.

Overige broedvogels

De bebouwing is geschikt als nestplaats voor overige broedvogels zoals stadsduiven, scholekster en kleine mantelmeeuw. In de (jonge) bomen langs de Maashaven Noordzijde en Maashaven Oostzijde kunnen vogels zoals duiven en winterkoning een nest bouwen.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van overige broedvogels worden verstoord en kunnen individuen worden verwond en gedood. Hiermee wordt de Wet natuurbescherming overtreden.

Voor de bebouwing is geen sprake van overtreding van Wnb artikel 3.1, tweede lid, omdat geen (potentiële) nestplaatsen vernietigd (kunnen) worden: de bebouwing blijft behouden. Voor de oevers en bomen van het plangebied is dit wel een mogelijke overtreding.

De oevers zijn geschikt als nestplaats voor overige broedvogels zoals scholekster. In de (jonge) bomen langs de Maashaven Noordzijde en Maashaven Oostzijde kunnen vogels zoals Turkse tortel een nest bouwen.

Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van overige broedvogels worden verstoord, beschadigd en/of vernield. Het vernietigen van in gebruik zijnde nesten en verstoring van nesten waardoor het broedsel mislukt, vormen een overtreding van de Wnb (artikel 3.1, tweede en vierde lid).

Middels de voorzorgsmaatregelen zoals opgenomen in de quickscan kan overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden. Deze voorzorgsmaatregelen zullen worden genomen. Bij de aanvraag van een omgevingsvergunning zal een werkprotocol worden opgesteld.

Vleermuizen

De bebouwing rond de haven is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen. De bebouwing blijft behouden. Hierdoor worden geen verblijfplaatsen vernietigd en is geen sprake van overtreding van artikel 3.5, vierde lid.

Voor het project wordt niet geheid en er zijn reeds lantaarnpalen tussen het plangebied en de potentiële verblijfplaatsen aanwezig. Hierdoor is verstoring van verblijfplaatsen van vleermuizen door trillingen of verlichting uitgesloten, en is geen sprake van overtreding van Wnb artikel 3.5, tweede lid.

6.7.5 Conclusie

Het aspect flora en fauna vormt geen belemmering voor dit bestemmingsplan. Om overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten) te voorkomen dienen voorzorgsmaatregelen genomen te worden. Deze worden vastgelegd in een werkprotocol die bij de aanvraag van een omgevingsvergunning wordt opgesteld.

6.8 Milieueffectrapportage

Het instrument milieueffectrapportage wordt gebruikt om het milieubelang een volwaardige plaats te geven in de besluitvorming. De basis hiervan ligt in de EU richtlijn m.e.r. De richtlijn is van toepassing op de milieueffectbeoordeling van openbare en particuliere projecten die aanzienlijke gevolgen voor het milieu kunnen hebben. De Europese regelgeving is in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd in de Wet milieubeheer en in het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In de bijlagen behorende bij het Besluit m.e.r. zijn de m.e.r.-plichtige activiteiten (de C-lijst) en de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten (de D-lijst) beschreven. Daarbij geldt een bandbreedte. Bovendien dienen bij de afweging ook nog andere factoren te worden betrokken en dient nagegaan te worden of er significant negatieve effecten te verwachten zijn op natuurgebieden.

Het voorliggende bestemmingsplan maakt het mogelijk om een gedeelte van de Maashaven te dempen en in te richten als park waarbij het park onder meer gebruikt zal worden voor evenementen. Het oppervlak bedraagt circa 7 ha. Tevens maakt het bestemmingsplan het organiseren van evenementen en een horecapaviljoen in het park mogelijk. Om te bepalen of het bestemmingsplan m.e.r.-(beoordelings)plichtig is, zijn de voorgenomen activiteiten, die op grond van het bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt, getoetst aan de Nederlandse en Europese wetgeving. Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat de voorgenomen activiteiten gezien moeten worden als een stedelijke ontwikkeling zoals omschreven in het Besluit m.e.r. kolom 1, opgenomen in het onderdeel D 11.2: De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra of parkeerterreinen.

Daarnaast is ook sprake van m.e.r.-categorie D4 van het besluit m.e.r.: De aanleg, wijziging of uitbreiding van een haven voor de binnenscheepvaart, een zeehandelshaven, een visserijhaven of de wijziging of uitbreiding van een met het land verbonden en buiten een haven gelegen pier voor lossen en laden, met uitzondering van pieren voor veerboten.

De voorgenomen activiteit heeft een omvang van circa 7 ha en blijft daarmee ruimschoots onder de drempelwaarde van 100 ha of meer.

Bij het voorgaande is beoordeeld of de voorgenomen activiteiten die met het voorliggende bestemmingsplan worden mogelijk gemaakt samenhang hebben met andere projecten. Als daar sprake van is, dan zullen deze projecten immers ook betrokken moeten worden bij de beoordeling. Van samenhang kan sprake zijn in geval van feitelijke/geografische samenhang en in geval van planologische/beleidsmatige samenhang. Daarnaast kan sprake zijn van samenhang als sprake is van een van de volgende situaties:

- financiële samenhang;
- organisatorische samenhang;
- bouwkundige samenhang.

De mogelijke samenhang met de ontwikkelingen in de omgeving van het Nelson Mandelapark speelt met name op het gebied van de verkeersafwikkeling. Voor de verschillende ontwikkelingen in dit deel van Rotterdam wordt gewerkt aan een gebiedsgerichte mobiliteitsstrategie, rekening houdend met het Stedelijk Verkeersplan Rotterdam, de OV-visie en de RMA. Autoverkeer is voor het Nelson Mandelapark enkel beperkt toegestaan voor laden en lossen bij Maassilo Plaza en het nog te realiseren horecapaviljoen. De ontwikkeling van het park in combinatie met de verkeerskundige ingrepen op de Maashaven-Oostzijde leidt ook niet tot extra (gemotoriseerde) verkeersbewegingen en zorgt niet voor een bijdrage aan de cumulatie met andere projecten.

Mogelijk zijn er ook cumulatieve effecten te verwachten als er meerdere evenementen tegelijkertijd in de omgeving van het plangebied worden georganiseerd. Naar verwachting zal dit slechts zeer incidenteel voorkomen. Op de andere milieukundige effecten wordt geen cumulatie verwacht.

In het geval van het Nelson Mandelapark wordt dus geconcludeerd dat geen sprake is van samenhang met andere projecten. Hoewel er in de nabijheid van het Nelson Mandelapark andere ontwikkelingen plaatsvinden, staat de ontwikkeling van het Nelson Mandelapark daar planologisch/beleidsmatig los van. Ook is de financiering van het park niet afhankelijk van andere projecten. Dat is ook het geval qua organisatie; de gemeente is initiatiefnemer van het realiseren van het park. Bouwkundige samenhang is voorts niet aan de orde.

Nu sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject zoals omschreven in het Besluit m.e.r. kolom 1, opgenomen in het onderdeel D 11.2 en D4, zal op grond van de resultaten van de milieuonderzoeken van dit bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd. Het college heeft, tegelijk met het besluit tot terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan, een m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen. Dit besluit is opgenomen als bijlage 10 bij deze toelichting. De strekking van het besluit is dat er geen belangrijke nadelige effecten te verwachten zijn voor het milieu en dat er daarom geen MER opgesteld hoeft te worden.

6.9 Duurzaamheid

De gemeente Rotterdam heeft met het Programma Duurzaam actief ingezet op een schone, groene en gezonde stad. Om invulling te geven aan deze ambitie zijn diverse opgaven geformuleerd, waaronder het reduceren van de CO₂-uitstoot, verbeteren van de energie-efficiëntie, omschakelen naar duurzame energie, vergroten van duurzame investeringen en het bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling.

Energie

Het park levert haar eigen specifieke bijdrage aan de principes van een duurzame stad. Alle benodigde energie voor het park wordt lokaal en duurzaam opgewekt. Denk hierbij aan energie voor verlichting en dergelijke. BENG-regelgeving (Bijna Energie Neutraal Gebouw) vormt het uitgangspunt, maar de ambitie ligt hoger. Het horecapaviljoen kan waarschijnlijk energieleverend zijn. Het dak en de gevels bieden naar alle waarschijnlijkheid genoeg ruimte om meer energie op te wekken dan voor het pand nodig is. Dit kan worden opgeslagen en ingezet worden voor de omgeving.

Het horecapaviljoen wordt multifunctioneel gebruikt. Er komen minimaal twee functies op het dak, zoals vergroening, wateropvang, energieopwekking en/of een sociale functie. De koelbehoefte van gebouwen wordt beperkt door doelgericht te ontwerpen. Waar nodig wordt gezorgd voor verkoeling op duurzame wijze, bijvoorbeeld door rivierwater te gebruiken.

Het park en de boulevard leveren in 30 jaar naar verwachting een CO₂-reductie van ongeveer 16.000 kilogram op. Hierbij is uitgegaan van achthonderd nieuwe bomen (zowel in het park als op de stadsboulevard) en een CO₂-reductie van 20 kilogram per boom in 30 jaar.

Materiaal en beplanting

Het park wordt daarnaast robuust aangelegd, zodat het duurzaam en onderhoudbaar wordt. Het gebruik van eenvoudige, aanpasbare, vervangbare en duurzame materialen die tegen een stootje kunnen is het uitgangspunt. De nieuwe beplanting krijgt een duurzaam karakter. Dat wil zeggen dat de plantensoorten bestand zijn tegen het veranderende klimaat de komende decennia (meer extremen qua droogte en neerslag). Ook moet de bestaande flora en fauna zoveel mogelijk profiteren van de nieuwe beplanting. Het substantieel vergroten van de openbare ruimte met veel groen, zoals honderden bomen, plantvakken en natuurvriendelijke oevers, leidt tot een aanzienlijke CO₂-reductie en gaat hittestress tegen.

Hittestress

De stadswijken van Rotterdam-Zuid behoren tot de warmste gebieden van Rotterdam. Klimaatverandering leidt tot meer warme dagen en meer gebruik van de openbare ruimte. Het Nelson Mandelapark zorgt door voldoende schaduw voor (relatief) koele plekken in de stad. Er wordt gestreefd naar tenminste 50 procent schaduw tijdens

de hoogste zonnestand voor verblijfsplekken en gebieden waar fietsers en voetgangers zich verplaatsen. Hiermee kan het park, in tegenstelling tot het water, verkoeling bieden aan omwonenden.

Duurzame mobiliteit

In het park wordt maximaal ingezet op duurzame en gezonde vormen van mobiliteit. Met als uitgangspunten wandelen, fietsen, elektrische deelmobiliteit en het gebruik van openbaar vervoer.

Biodiversiteit

Het park levert een bijdrage aan het vergroten van de biodiversiteit om zo Rotterdam aantrekkelijker, groener en gezonder te maken. Dit sluit aan bij de ambities van zowel de Visie openbare ruimte, Programma Rivieroever, als de Uitvoeringsagenda Biodiversiteit. Juist de combinatie van water en een nieuw park in een stenig gebied biedt de kans om een grote impuls aan de biodiversiteit te geven. De nieuwe beplanting krijgt een duurzaam karakter. Dat wil zeggen dat de plantensoorten bestand zijn tegen het veranderende klimaat de komende decennia (meer extremen qua droogte en neerslag).

Nieuwe gebouwen worden natuurinclusief ontworpen. Het paviljoen biedt ruimte voor planten en dieren, bijvoorbeeld door gebruik van neststenen voor vogels. Er wordt gedacht aan een groene gevel met inheemse plantensoorten. De gevarieerde beplanting zorgt voor een aantrekkelijke beleving van het park: kleur en fleur en beleving van de seizoenen.

Het Nelson Mandelapark is een kans om groene, ecologische verbindingen te realiseren met het Zuiderpark en het in ontwikkeling zijnde Parkstad en het Stadspark Rijnhaven. Het Nelson Mandelapark kan mogelijk als stepping stone dienen richting deze gebieden. Aandachtspunten hierbij zijn:

- Aaneengesloten bomenrijen, waarbij de kronen elkaar raken. Dit houdt in dat over het algemeen een afstand van ongeveer 15 meter tussen bomen wordt aangehouden;
- Bij kruispunten dienen bomen zo neergezet te worden dat er 'overstappunten' ontstaan. Zodat de vogels en vleermuizen de afstand zo goed mogelijk kunnen overbruggen;
- De bomenrijen dienen zo min mogelijk verlicht te worden;
- Toepassing van kruiden- en bloemrijke bermen ter bevordering van de insectenstand.

Ook wordt er gestreefd naar meer onderwaternatuur en natuurvriendelijke oevers. Een natuurvriendelijke oever legt een goede basis voor het verhogen van de biodiversiteit in het water. Een flauw talud in de intergetijdenzone met een zandige/kleiige bodem zorgt voor de ontwikkeling van een zoetwater getijdenzone met veel soorten die daarbij passen. Een dergelijke zone is als ecotoop zeldzaam geworden in de Rotterdamse omgeving.

In het plangebied worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. Een vooroeververdediging beschermt de natuurvriendelijke oever tegen golfslag. Zo ontstaat er een luwe situatie die geschikt is voor jonge vissen en macrofauna.

7. Handhaving

In veel gevallen zijn illegale bebouwing en gebruik voor de gemeente niet direct kenbaar. Veelal komt de gemeente daar achter nadat door belanghebbenden is geklaagd over overlast. Inspectie ter plaatse en raadpleging van het ter plaatse geldende bestemmingsplan leert pas dan of er sprake is van strijd met de gegeven bestemming en of daartegen kan worden opgetreden.

Op grond van gemeentebeleid, neergelegd in Beleidsplan Naleving omgevingsrecht 2021-2025, wordt bij de huidige aanpak eerst gekeken of het gebruik/bouwwerk kan worden gelegaliseerd. Als legalisatie niet mogelijk of wenselijk is, zal de overtreder doorgaans met een dwangsom worden gesommeerd om binnen een bepaalde periode een einde te maken aan de overtreding.

8. Financiële uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een ruimtelijk besluit dient op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) minimaal inzicht te worden gegeven in de economische uitvoerbaarheid van het plan.

De dekking voor de aanleg van het Nelson Mandelapark loopt via de dekkingssystematiek van de Stadsprojecten en wordt opgenomen in het jaarlijkse investeringsvoorstel als onderdeel van de Voorjaarsnota. Het betreft een gemeentelijk project, waarbij geen kosten te verhalen zijn. Bij de vaststelling van dit bestemmingsplan hoeft daarom geen exploitatieplan te worden vastgesteld.

9. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Op grond van artikel 3.1.1. Bro dient bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg plaats te vinden met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen welke in het plan in het geding zijn. Het plan is daartoe toegezonden aan de volgende partijen:

1. VRR, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond;
2. Archeologie Rotterdam;
3. RWS;
4. DCMR.

9.1 VRR, Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond

De VRR geeft aan dat er geen relevante veiligheidsaspecten zijn geconstateerd. Wel wordt een advies gegeven.

1. de VRR adviseert bij deze ontwikkelingen zorg te dragen voor toereikende bereikbaarheid en bluswatervoorzieningen zodat de hulpdiensten bij een incident adequaat kunnen optreden. De regionaal vastgestelde 'Handleiding advies bluswater en bereikbaarheid VRR' biedt mogelijkheden om daar invulling aan te geven.

9.2 Archeologie Rotterdam

Archeologie Rotterdam geeft aan dat het een complex gebied betreft, met vastgestelde bestemmingsplannen voor de Tarwewijk en Katendrecht die helaas verouderd zijn. Daarnaast wordt een gedeelte van de huidige waterbestemming gedempt.

In overleg met Archeologie Rotterdam zijn de archeologische bestemmingen in het plangebied herzien, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de huidige landbodem, het te dempen gedeelte van de Maashaven (toekomstige landbodem) en de waterbodem.

In paragraaf 3.1.3 zijn de archeologische dubbelstemmingen in detail beschreven.

9.3 RWS, Rijkswaterstaat

RWS geeft in haar reactie een aantal tekstuele aanpassingen in zowel de planregels als de toelichting. Daarnaast maken zij de volgende opmerkingen:

1. Momenteel vinden er op ambtelijk niveau over de inhoud van de genoemde bijlagen nog gesprekken plaats tussen Rijkswaterstaat en de gemeente Rotterdam, ofwel verschillen van standpunt over de inhoud van bijlage(n) ofwel er dient in zijn geheel nog een beoordeling van een of meer bijlagen plaats te vinden door Rijkswaterstaat. Het verzoek is hier rekening mee te houden.
2. RWS zal als bevoegd gezag bij de beoordeling van het initiatief toetsen aan de doelstellingen van de Waterwet. De doelstellingen zijn geconcretiseerd via normen en beleid ten aanzien van veiligheid, waterkwantiteit, waterkwaliteit en maatschappelijke functievervulling door watersystemen. Een vergunning wordt geweigerd indien de doelstellingen van het waterbeheer zich tegen vergunningverlening verzetten en het niet mogelijk is om de belangen van het waterbeheer door het verbinden van voorschriften of beperkingen voldoende te beschermen. Er kan op dit moment nog geen uitspraak worden gedaan over de vergunbaarheid.
3. Ten behoeve van de demping van de Maashaven spelen er een tweetal zaken, namelijk: 1) het gebruik van bouwstoffen; en 2) het gebruik van grond klasse industrie. Momenteel vinden op ambtelijk niveau over voorgaande aspecten evenals de inhoud van (onder meer) genoemde bijlagen 5 en 6 frequent gesprekken plaats tussen Rijkswaterstaat en de gemeente Rotterdam. Er zijn verschillen in standpunt van Rijkswaterstaat en gemeente Rotterdam. Het verzoek is met het voorgaande bij de planvorming rekening te houden.

9.4 DCMR

De DCMR heeft het bestemmingsplan beoordeeld op de relevante milieuaspecten. In haar beoordeling geeft DCMR aan dat een aantal aspecten, te weten geluid (zowel terrassen als evenementen), luchtkwaliteit, externe veiligheid en stikstofdepositie dienen te worden aangevuld. Er dient een m.e.r.-beoordelingsbesluit genomen te worden, deze kan op dit moment nog niet worden opgesteld.

Naar aanleiding van de reactie van de DCMR zijn de onderzoeken ten behoeve van de genoemde milieuaspecten aangevuld en / of aangepast.

9.5 Participatie

In 2019 heeft een participatietraject plaatsgevonden in het kader van het Masterplan. Het doel was om te horen of bewoners en bedrijven in de omgeving achter het initiatief staan om een park in de Maashaven te maken. En wat hun ideeën zijn bij zo'n park. Tijdens twee bijeenkomsten zijn drie modellen van het park voorgelegd. Dit waren denkrichtingen, waarbij de gemeente graag van betrokkenen wilde weten welke elementen in deze modellen hen aanspreken en welke niet. Mede op basis van deze reacties is gekozen voor het model dat is uitgewerkt tot het Masterplan Park Maashaven. Hierbij is zorgvuldig gekeken naar de in 2019 geuite wensen voor en zorgen over het park. Het gekozen model bevat elementen uit alle drie de voorgaande modellen.

Naast dit participatietraject is er ook met andere belanghebbenden gesproken. Het Masterplan is gemaakt in afstemming met belangrijke partijen als het Havenbedrijf Rotterdam, vervoersbedrijf RET, de gebiedscommissie Charlois en de wijkraden van Feijenoord, Bloemhof, Katendrecht- Wilhelminapier en Afrikaanderwijk, Rijkswaterstaat, Rotterdam Festivals en het Waterschap Hollandse Delta.

Begin 2022, nadat het college het Masterplan had vastgesteld, sprak de gemeente voor de tweede keer met omwonenden en anderen over het park. In totaal hebben ongeveer 900 mensen online en tijdens bijeenkomsten en interviews gereageerd. De meeste reacties waren zeer positief: iedereen is enthousiast over het park en de meeste mensen geven aan er zelf ook heen te willen gaan.

In een reactiedocument zijn alle reacties verzameld. Het is voor de gemeente een belangrijke inbreng bij het maken van het Programma van Eisen. Hierin staan de eisen en wensen waaraan het nieuwe park moet voldoen. De ontwerpers gebruiken het bij het maken van het voorlopig ontwerp en definitief ontwerp.

9.6 Ontwerpfase

Na het wettelijk vooroverleg is de formele bestemmingsplanprocedure gestart. De aanpassingen die volgen uit het vooroverleg zijn verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan.

Het ontwerpbestemmingsplan 'Nelson Mandelapark' heeft gedurende een periode van zes weken ter inzage gelegen, te weten met ingang van 21 december 2023 tot en met 31 januari 2024. Binnen deze termijn is een ieder in de gelegenheid gesteld schriftelijk en/of mondeling een zienswijze op het plan in te dienen. Ook zijn de stukken met de kennisgeving aan de eerder genoemde diensten en instanties toegezonden (artikel 3:13 Awb). De terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan leidde tot de indiening van zes schriftelijke zienswijzen. Deze zienswijzen zijn samengevat en beantwoord in het raadsvoorstel. Een aantal zienswijzen hebben geleid tot een aanpassing van het ontwerpbestemmingsplan. Daarnaast zijn een aantal ondergeschikte, redactionele wijzigingen in het bestemmingsplan doorgevoerd, welke geen juridische gevolgen hebben voor de uitvoering van het plan.

Op de voorbereiding van een bestemmingsplan is artikel 3.8 Wro (gelezen in samenhang met afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht) van toepassing. De kennisgeving van het ontwerpbesluit tot vaststelling van het bestemmingsplan moet in de Staatscourant worden geplaatst en dient - met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening - ook via elektronische weg te geschieden. Tevens dient de kennisgeving te worden toegezonden aan die diensten van Rijk en provincie die belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn, aan het waterschap en aan belanghebbende gemeenten.